

ISRAËL OF PALESTINA: EEN GECONSTRUEERD CONFLICT

Bachelor Eindwerkstuk over de wijze waarop de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 in de verslaggeving door middel van framing het discours over het Israël-Palestina conflict construeren

STUDENT: JULIËTTE VAN DE BELD (5648521)
STUDIE: MEDIA EN CULTUUR
BEGELEIDEND DOCENT: SONJA DE LEEUW
INLEVERDATUM: 25-01-2018
STUDIEJAAR 2017/2018, BLOK 2

Samenvatting

Het Israël-Palestina conflict wordt al jarenlang breed uitgemeten in de media. Zo kwam het feit dat Donald Trump Jeruzalem eind 2017 uitriep tot de hoofdstad van Israël, meerdere malen terug in de Nederlandse media. De Nederlandse media heeft wellicht geen belang bij de verslaggeving over dit conflict, maar framen deze wel op een bepaalde manier. De vraag die in dit onderzoek wordt beantwoord is dan ook: "Op welke manier construeren de Nederlandse omroepen NOS en RTL4 een discours over het Israël-Palestina conflict door middel van het gebruik van framing?" Om deze vraag te beantwoorden is er een constructivistisch, cultuurkritisch en vergelijkend onderzoek gedaan, waarbij de concepten van 'news framing' en 'discours' als handvaten gebruikt zijn. Met behulp van een constructivistische framing analyse naar het voorbeeld van Baldwin van Gorp zijn de nieuwsitems aangaande het Israël-Palestina conflict uit de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 uit het jaar 2016 geanalyseerd. Uit het in kaart brengen van de door de omroepen gebruikte 'framing devices' en 'reasoning devices' en een vergelijking tussen beiden, blijkt dat de NOS en RTL4 in 2016 een dominant discours construeerden aangaande het conflict, waarbij de Palestijnen een 'victims mode' kregen toegeschreven. Echter, uit de analyse blijkt ook dat er veel sprake was van tegenstrijdigheden tussen de verschillende omroepen, bijvoorbeeld in de duur van de nieuwsitems en het uitgangspunt en referentiekader binnen het conflict. Ook waren er binnen nieuwsitems tegenstrijdigheden, bijvoorbeeld in de wisselende namen die aan beide partijen uit het conflict werden gegeven. Al met al kan hierdoor het spreken over één sterk aanwezig dominant discours van de NOS en RTL4 tegenover het conflict, gerelativeerd worden.

Inhoud

Samenvatting	2
1 Inleiding.....	4
2 Theoretisch Kader.....	5
2.1 Driedelige onderzoeksbenadering.....	5
2.2 Wetenschappelijk debat.....	7
2.3 Perspectieven op framing	8
2.4 News framing	10
3 Methode	11
3.1 Corpusbepaling	11
3.2 Analysemethode	12
4 Analyseresultaten	14
4.1 Framing devices	14
4.1.1 NOS en framing devices.....	15
4.1.2 RTL4 en framing devices	17
4.2 Reasoning devices.....	19
4.2.1 NOS en reasoning devices	19
4.2.2 RTL4 en reasoning devices.....	21
4.3 Vergelijking.....	23
4.3.1 Verschil: Duur	23
4.3.2 Verschil: Uitgangspunten.....	24
4.3.3 Overeenkomst: morele oordelen.....	25
4.3.4 Overeenkomst: toeschrijven ‘victims mode’	25
5 Conclusie	26
5.1 Dominant discours	26
5.2 Relativerend.....	27
5.3 Reflecterend	28
5.4 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek	28
Literatuurlijst.....	30
Geraadpleegde nieuwsuitzendingen	32
Bijlagen	34
Afbeeldingen	34
Figuren	36
Tabellen	39
Verklaring Intellectueel Eigendom	71

1 Inleiding

De NOS is er helder over, in de verslaggeving stellen zij de "de hoogste journalistieke eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid, pluriformiteit en objectiviteit" te hanteren.¹ RTL4 stelt vooral als doel "(...) hoogwaardige en onderscheidende programmering" aan de kijker aan te bieden.² Echter, is het als journalistieke organisatie wel mogelijk om deze doelen van betrouwbaarheid, objectiviteit en hoogwaardigheid volledig na te streven? Is er niet altijd sprake van een gekleurde verslaggeving? Volgens Joris Luyendijk wel. In zijn boek *Het Zijn Net Mensen* beschrijft hij hoe er tijdens zijn eigen journalistieke ervaring sprake was van een "(...) kloof tussen wat hij als correspondent met eigen ogen zag, en wat hij daarvan kon laten zien op radio, tv en in de krant."³ Journaals maken volgens Luyendijk in de verslaggeving gebruik van bepaalde frames om een gebeurtenis in kaart te brengen. Hoe vindt framing echter plaats? En wat als het gaat om de Nederlandse verslaggeving van een nieuwsgebeurtenis waarbij twee buitenstaande partijen belangen hebben, zoals een niet Westerse gebeurtenis waarbij geweld gebruikt wordt?

Om dit te onderzoeken zal de verslaggeving van het Israël-Palestina conflict door de NOS en RTL4 in dit onderzoek als casus dienen. Dit conflict, dat volgens James L. Gelvin tot honderd jaar geleden teruggedateerd kan worden, draait om het recht van "ownership" van de Gazastrook.⁴ Ook de stad Jeruzalem is het centrum van conflict, omdat deze stad voor zowel christenen, joden en moslims van groot religieus belang is.⁵ Hoewel het conflict dus al een lange tijd speelt, is de aandacht voor het conflict in de media niet verzwakt. Zo werd het feit dat Donald Trump Jeruzalem eind 2017 als hoofdstad van Israël uitriep, breed uitgemeten in de Nederlandse media.⁶ Kortom, het Israël-Palestina conflict speelt ook vandaag de dag nog een rol, waardoor het relevant is om te onderzoeken op welke manier dit conflict wordt gepresenteerd in de Nederlandse media.

Aangezien het conflict geen directe invloed op Nederland heeft, zouden diens journalisten hierover in principe onbevooroordeeld verslag kunnen doen. Wanneer er bij de journalisten echter wel sprake zou zijn van een bepaalde houding tegenover het conflict, zou hierdoor een dominant idee binnen de samenleving over het conflict kunnen ontstaan. Het is dan ook relevant om de toegepaste frames van het Israël-Palestina conflict in de hoofdjournaals van de twee grootste Nederlandse televisie nieuwszenders, NOS en RTL4, te onderzoeken en te bestuderen op welke manier het gebruik van deze frames leidt tot het vormen van een mogelijk dominant discours. Om dit te ondervinden, zal in dit onderzoek de volgende onderzoeksvraag worden beantwoord:

¹ "Organisatie: Taken en Missie," NOS, geraadpleegd op 28 september 2017, <https://over.nos.nl/organisatie/taken-missie>.

² "Media code RTL: missie," RTL Nieuws, geraadpleegd op 10 januari 2018, https://rtlnl.cdn.prismic.io/rtlnl%2F95cc7872-b1c6-454b-84f8-fc414a68a4fe_media+code+rtl.pdf.

³ "Het zijn net mensen: beelden uit het Midden-Oosten," Joris Luyendijk, geraadpleegd op 7 oktober 2017, http://www.jorisluyendijk.nl/?page_id=4015&productid=3.

⁴ James L. Gelvin, "1: The Land and Its Lure," in *The Israel-Palestine Conflict: One Hundred Years of War* (Cambridge: Cambridge University Press, 2014), 2,5.

⁵ *Ibid.*, 5.

⁶ "Trump erkent Jeruzalem als hoofdstad van Israël," NOS, geraadpleegd op 10 januari 2018, <https://nos.nl/artikel/2206170-trump-erkent-jeruzalem-als-hoofdstad-van-israel.html>.

"Erkenning Jeruzalem als hoofdstad Israël door VS is groot veiligheidsrisico," NU.nl, geraadpleegd op 10 januari 2018, <https://www.nu.nl/midden-oostenconflict/5037950/erkenning-jeruzalem-als-hoofdstad-israel-vs-groot-veiligheidsrisico.html>.

"Onrechtvaardig en immoreel": woedende protesten na besluit Trump over Jeruzalem," RTL Nieuws, geraadpleegd op 10 januari 2018, <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/laatste-videos-nieuws/onrechtvaardig-en-immoreel-woedende-protesten-na-besluit-trump-over>.

"Wereldwijd protest tegen Trumps erkenning van Jeruzalem als Israëls hoofdstad," Trouw, geraadpleegd op 10 januari 2018, <https://www.trouw.nl/home/wereldwijd-protest-tegen-trumps-erkenning-van-jeruzalem-als-israelische-hoofdstad~ae826a1d/>.

Hoofdvraag: *Hoe wordt door de verslaggeving in de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 door middel van framing het discours over het Israël-Palestina conflict geconstrueerd?*

Deelvraag 1: *Hoe maken de NOS en RTL4 in de verslaggeving gebruik van 'framing devices' door middel van metaforen, voorbeelden, beschrijvingen en woordkeuze?*

Deelvraag 2: *Hoe maken de NOS en RTL4 in de verslaggeving gebruik van 'reasoning devices' door middel van oorzaak-gevolg relaties, morele oordelen en suggesties voor remedie?*

Deelvraag 3: *Welke overeenkomsten en verschillen zijn er te onderscheiden in de framing en reasoning devices van de NOS en RTL4?*

Om deze vragen te kunnen beantwoorden zal allereerst een theoretisch kader worden geschetst, waarin de belangrijkste theorieën op het gebied van de concepten 'framing' en 'discours' worden beschreven. Vervolgens zal de constructivistische framing methode die in het onderzoek is toegepast, worden toegelicht en geoperationaliseerd. Door middel van een tweeledige analyse van de gebruikte framing en reasoning devices en een vergelijking tussen de twee omroepen, zal hierna de hoofdonderzoeksvraag worden beantwoord. Het onderzoek sluit af met de beschrijving van enkele tekortkomingen van het onderzoek en daaruit volgende suggesties voor vervolgonderzoek.

2 Theoretisch Kader

2.1 Drieledige onderzoeksbenadering

Het onderzoek vindt plaats binnen bestaande tradities en onderzoekspraktijken op het gebied van nieuws framing. Hierbij maakt het onderzoek gebruik van een drieledige onderzoeksbenadering: constructivistisch, cultuurkritisch en vergelijkend. De constructivistische en cultuurkritische benaderingen fungeren als de overkoepelende insteek van het onderzoek, zodat deze in meerdere theorieën naar voren komen. De vergelijkende benadering is concreet terug te vinden in de te bespreken theorie van Kerbel.

Allereerst sluit het onderzoek zich aan bij de inzichten van cultuurtheoreticus Stuart Hall. Hall toont aan dat nieuwsberichten constructivistisch van aard zijn en neemt een cultuurkritische houding aan door te stellen dat de representatie *en* interpretatie van het nieuws niet eenduidig zijn. Concreet is dit terug te zien in het artikel 'The structured communication of events', waarin Hall stelt dat het journaal onderwerpen selecteert aan de hand van voorwaarden voor nieuwswaardigheid. Door het feit dat het journaal objectieve gebeurtenissen dient te vertalen naar nieuwswaardige verhalen en het onmogelijk is om de werkelijkheid letterlijk te reflecteren, is er volgens hem in de verslaggeving van het nieuws geen sprake van een 'free flow' aan informatie. In plaats daarvan construeert

het journaal volgens Hall altijd informatie door middel van een zogenoemde 'structural flow'.⁷ Wanneer deze informatie vervolgens richting de kijker wordt gezonden, is er volgens Hall sprake van een 'encoding-decoding model'. Daarbij is encoding de letterlijke betekenis die de construeerder, in dit geval het journaal, ontwerpt binnen de constructie van het nieuwsbericht. Deze letterlijke betekenis is dus als het ware de representatie die het journaal weergeeft van de daadwerkelijke gebeurtenis.⁸ Vervolgens behelst decoding de manier waarop de kijker deze representatie interpreteert.⁹ Tussen de encoding en de decoding van een nieuwsbericht, bevindt zich een bepaald spanningsveld: de interpretatie van de representatie door de kijker kan immers anders zijn dan de betekenis die de construeerder in gedachten had. Hall voegt hier aan toe dat dit spanningsveld vooral naar voren komt wanneer de representatie van een nieuwsgebeurtenis conflict oproept, zoals het geval is bij de verslaggeving van nieuwsberichten over geweldsconflicten.¹⁰ Hoewel de decoding een belangrijk onderdeel is van het model van Hall, zal dit onderzoek zich voornamelijk richten op de encoding van een nieuwsbericht in de vorm van het proces van framing en daarmee de betekenisgeving in de journaals door de NOS en RTL4.

Daarnaast is de cultuurkritische benadering terug te zien in het concept 'discours', geïnitieerd door filosoof Michel Foucault. Een discours is volgens Foucault een geconstrueerd dominant idee binnen de samenleving over een bepaald fenomeen, die haar uiting vindt door middel van taal.¹¹ Hier is ook de constructivistische insteek uit af te leiden: een discours wordt immers geconstrueerd. Hoewel het gebruik van taal in eerste instantie neutraal lijkt, stelt Foucault dat taal altijd tot stand komt in een context waar macht een rol speelt.¹² Deze context (ofwel een samenleving), bevat instituties die volgens Foucault door middel van discours het belangrijkste onderscheid tussen de 'machtigen' en 'niet-machtigen' in een samenleving maken.¹³ Dit onderscheid wordt voornamelijk gecreëerd door de machtspositie die bepaalde instituties in een samenleving hebben. Deze instituties spelen bijvoorbeeld een belangrijke rol bij het tot stand komen van een discours, door de controle en macht die zij hierover kunnen uitoefenen. Zo stelt Foucault: "The regular formation of discourse may, in certain conditions and up to a certain point, integrate control procedures."¹⁴ Hoewel niet bewust, is het feit dat instituties mogelijk deze 'controle procedures' uit kunnen voeren tijdens de totstandkoming van een discours, een uiting van de machtige positie die zij bezitten in de samenleving.¹⁵ Een andere wijze waarop machtsverhoudingen naar voren komen in het ontstaan van een discours, is volgens Foucault door middel van 'rituals'.¹⁶ Een ritueel geeft volgens Foucault macht aan de actor die het ritueel tot stand brengt, maar biedt daarnaast ook concrete aanwijzingen voor het gedrag van mensen.¹⁷ Op deze manier toont Foucault dus aan dat er door middel van herhalingen en bestaande patronen ook macht wordt geschonken aan een bepaald dominant discours en deze zodoende in stand wordt gehouden. Ook in dit onderzoek zal er door middel van het zoeken naar terugkerende patronen worden gekeken of er sprake is van een dominant discours over het Israël-Palestina conflict.

⁷ Stuart Hall, "The Structured Communication of Events," in *Society and the Social Sciences: An Introduction*, ed. David Potter (London: Routledge, 1989), 273.

⁸ Ibid., 276.

⁹ Ibid., 276.

¹⁰ Ibid., 277.

¹¹ Michel Foucault, "Orders of discourse," *Social Science Information* 10, nr.2 (1971): 7-30.

¹² Ibid., 8.

¹³ Ibid., 11.

¹⁴ Ibid., 26.

¹⁵ Ibid., 11.

¹⁶ Ibid., 18.

¹⁷ Ibidem.

Volgens professor sociologie William A. Gamson zijn de media een voorbeeld van een dergelijke machtige institutie in de samenleving, waardoor zij dan ook een uitzonderlijke machtspositie hebben in het construeren van discours. De media reflecteren volgens hem immers niet alleen het dominante discours, maar construeren deze zelf ook actief.¹⁸ Daarbij hebben de media een machtspositie in de vorm van het publiek die zij met de verslaggeving kunnen bereiken. Gamson stelt hierbij wel dat dit publiek niet als volledig passief moet worden gezien.¹⁹ In een onderzoek naar de constructie van realiteit door middel van media, benadrukt Gamson vervolgens dat de combinatie tussen de mogelijkheid van de constructie van het discours en de machtspositie die de media bezitten, ervoor zorgt dat het dominante discours mede door de media wordt gevormd.²⁰ Wanneer dit wordt betrokken op de media-instituten die in dit onderzoek mee worden genomen, zijn zowel de NOS als RTL4 media-instituten die een machtspositie hebben in de Nederlandse samenleving, waarmee zij mogelijk een dominant discours construeren. Om dit te onderzoeken, zal in het onderzoek met behulp van het concept van discours de wijze worden onderzocht waarop zowel de NOS als RTL4 door middel van het proces van framing een bepaald discours construeren in de verslaggeving van het Israël-Palestina conflict.

De derde, vergelijkende insteek van het onderzoek is terug te zien in de vergelijking tussen de verslaggeving van de publieke omroep NOS en de commerciële omroep RTL4. Hierbij worden de inzichten van politieke wetenschappers Matthew R. Kerbel, Sumaiya Apee en Marc Howard Ross meegenomen. Zij beargumenteren dat, ondanks het bestaan van een reputatie van uitgebreide verslaggeving bij de publieke omroep en vluchtige verslaggeving bij de commerciële omroep, de verslaggeving van beide omroepen niet erg van elkaar verschilt wanneer het gaat om het proces van framing.²¹

2.2 Wetenschappelijk debat

Eerdere onderzoeken in het veld van news framing richten zich voornamelijk op verschillende verschijningsvormen van framing door specifieke casussen van framing te bespreken. Een voorbeeld van een onderzoek waarbij een specifieke casus wordt toegepast op het gebied van framing, betreft het onderzoek van Nel Ruigrok en Wouter van Atteveldt, beiden gespecialiseerd in de rol van media tijdens geweldsconflicten. In het onderzoek wordt het proces van framing tijdens de terroristische aanslag op 11 september 2001 onderzocht, waarbij voornamelijk wordt gekeken naar het proces van framing in de verslaggeving van kranten uit zowel Amerika, Engeland als Nederland.²² Ruigrok en Van Atteveldt beargumenteren vervolgens dat een bepaald frame in een geweldsconflict, in dit geval het frame van 'war on terror', door middel van een combinatie tussen globale en lokale framing tot stand komt.²³ Het 'war on terror' frame wordt volgens hen gebruikt "to interpret the "friends" and "enemies" of a state," waarbij het concept van "enemy" snel verbreed wordt "(...) to include all Muslims both in the Middle East

¹⁸ William A. Gamson, en Andre Modigliani, "Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach," *American Journal of Sociology* 95, nr.1 (1989), 3.

¹⁹ Ibid., 10.

²⁰ William A. Gamson, David Croteau, William Haynes, en Theodore Sasson, "Media Images and the Social Construction of Reality," *Annual Review of Sociology* 18 (1992): 382.

²¹ Matthew R. Kerbel, Sumaiya Apee, en Marc Howard Ross, "PBS Ain't So Different: Public Broadcasting, Election Frames, and Democratic Empowerment," *Press/Politics* 5, nr.4 (2000): 8-32.

²² Nel Ruigrok, en Wouter van Atteveldt, "Global Angling with a Local Angle: How U.S., British, and Dutch Newspapers Frame Global and Local Terrorist Attacks," *Press/Politics* 12, nr.1 (2007): 68-90.

²³ Ibid., 85.

and the West.”²⁴ Hoewel ik in dit onderzoek geen daadwerkelijke frames zal reconstrueren, maar meer een inzicht probeer te verkrijgen in het proces waarbinnen frames tot stand komen, is het wel van belang om in te zien dat door een frame dus niet alleen een specifiek nieuwsbericht wordt geframed, maar dit frame ook breder kan worden toegepast. Zoals Ruigrok en Van Atteveldt aantonen, werd het frame van ‘the war on terror’ uiteindelijk immers uitgebreid tot een strijd tegen de vijand (‘de moslim’) die vervolgens door de samenleving overgenomen werd als het dominante discours.²⁵ Hoewel het onderzoek specifiek de verslaggeving van de terroristische aanslagen op elf september bespreekt, betreft het wel een voorbeeld van een onderzoek naar de praktijk van framing in de verslaggeving van geweldsconflicten, waarvan het Israël-Palestina conflict ook een onderdeel is.

Naast onderzoeken die framing betrekken op de verslaggeving in kranten, is er ook onderzoek gedaan naar news framing op televisie. Zo bespreken Gadi Wolfsfeld, Paul Frosh en Maurice T. Awabdy, allen onderdeel van het departement communicatie van de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem, niet het verschil tussen globale en lokale processen van framing, maar de verslaggeving van het Israël-Palestina conflict op televisie vanuit de subjectieve positie van Israël en Palestina zelf.²⁶ Daarbij benadrukken Wolfsfeld, Frosh en Awabdy twee verschillende frames die worden toegepast in de subjectieve verslaggeving van geweldsconflicten, te weten de ‘victims mode’, waarbij de verslaggeving een slachtoffer-positie toont, en de ‘defensive mode’, waarbij de verslaggevers (gewelddadige) daden verdedigen. Volgens Wolfsfeld, Frosh en Awabdy is er vooral sprake van deze twee frames binnen de verslaggeving van een geweldsconflict dat binnen de eigen invloedssfeer plaatsvindt.²⁷

Wanneer er echter wordt gekeken naar onderzoek over news framing in geweldsconflicten vanuit de ogen van een buitenstaander, zoals een onderzoek van specialist in politicologie en communicatiewetenschappen Matt Evans, waarbij news framing in Amerikaanse kranten van twee Palestijnse vluchtelingenkampen wordt onderzocht, is er geen sprake van een verslaggeving vanuit een victims mode, maar kan deze wel worden toegepast op de groep mensen waarover er in de verslaggeving gesproken wordt.²⁸ Dit kan mogelijk ook in dit onderzoek worden toegepast: ook hier is er immers sprake van onderzoek naar een geweldsconflict vanuit de ogen van een buitenstaander. Mogelijkerwijs wordt ook hier door de Nederlandse media een groep mensen afgebeeld als het ‘slachtoffer’ van het Israël-Palestina conflict.

2.3 Perspectieven op framing

Naast onderzoeken die de praktijken van framing beschrijven, zijn er ook onderzoeken die een bepaald perspectief op het concept van framing bieden. Zo publiceerde Baldwin van Gorp twee artikelen over methoden waarmee framing kan worden onderzocht (zie hoofdstuk Methode). In het artikel waarin de ‘constructivistische framing methode’ wordt besproken, is er daarbij sprake van een duidelijk perspectief op het concept van framing.²⁹ Door middel van het toepassen van deze constructivistische framing analyse doet Van Gorp namelijk geen poging tot

²⁴ Ibid., 69.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Gadi Wolfsfeld, Paul Frosh, en Maurice T. Awabdy, “Covering Death in Conflicts: Coverage of the Second Intifada on Israeli and Palestinian Television,” *Journal of Peace Research* 45, nr.3 (2008): 401-417.

²⁷ Ibid., 403.

²⁸ Matt Evans, “Framing international conflicts: Media coverage of fighting in the Middle East,” *International Journal of Media & Cultural Politics* 6, nr.2 (2010): 209-233.

²⁹ Baldwin van Gorp, “Een constructivistische kijk op het concept framing,” *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* 34, nr.3 (2006): 246-256.

het reconstrueren van een frame, maar worden de *framing devices* en *reasoning devices* die onderdeel zijn van het proces van de constructie van een frame, gecategoriseerd.³⁰ Hierbij is het voornamelijk van belang op welke manier een frame tot stand komt, waardoor het proces van framing door Van Gorp belangrijker wordt geacht dan de daadwerkelijke uitkomst hiervan. Zhongdang Pan en Gerald Kosicki sluiten zich hierbij aan. Ook zij benadrukken dat het meer gaat om het proces van framing dan om de frames die uiteindelijk tot stand komen.³¹ Daarnaast stellen zij dat framing een socio-cognitief proces is waarbij, bijvoorbeeld in de constructie van het nieuws, de media zelf niet de enige centrale actor zijn. Volgens Pan en Kosicki spelen namelijk ook de bronnen die journalisten gebruiken en de kijker van het journaal een rol in de constructie van het nieuws en bepaalde frames binnen dit nieuws. Op deze manier is er bij de totstandkoming van frames dan ook sprake van een complex proces waarin meerdere actoren betrokken zijn (zie Figuur 2).³²

De opvattingen van Pan en Kosicki passen binnen het eerder besproken encoding-decoding model van Stuart Hall. Meenakshi Gigi Durham, and Douglas M. Kellner, professoren in respectievelijk massacommunicatie en filosofie, lichten dit model toe in hun boek 'Media and Cultural Studies: Keywords, Second Edition.'³³ Daarin bespreken ze de drie afzonderlijke processen waarbinnen 'meaningful discourse' tot stand komt: de productie, de tekst zelf en de receptie (zie Figuur 1). Over deze afzonderlijke processen schrijven zij: "Production and reception of the television message are (...) related: they are differentiated moments within the totality formed by the social relations of the communicative process as a whole."³⁴ De tekst is volgens hen dus geen vast gegeven, maar wordt beïnvloed door zowel de productie en de receptie van de tekst. In het licht van dit onderzoek is het voornamelijk van belang om de productiekant van het model toe te lichten. De productie is volgens Durham en Kellner (interpretatie van Hall): "(...) framed throughout by meanings and ideas: knowledge-in-use concerning the routines of production, historically defined technical skills, professional ideologies, institutional knowledge, definitions and assumptions, assumptions about the audience and so on." Hier wordt nogmaals benadrukt dat er geen sprake kan zijn van een free flow, maar dat een nieuwsbericht altijd op een bepaalde manier wordt geframed, bijvoorbeeld door middel van de bestaande 'frameworks of knowledge' bij de producent (zie figuur 1).

Ook Pan en Kosicki benadrukken dat niet alleen de 'zender' van het nieuwsbericht een rol speelt bij de totstandkoming van frames. De interpretatie (of decoding) door de kijker van het journaal is volgens hen ook van belang om het proces van framing in zijn volledigheid te kunnen bespreken. Echter, in de beschrijving van dit proces van framing benadrukken Pan en Kosicki voornamelijk de verschillende actoren zelf die een rol spelen bij het proces van encoding en decoding van een nieuwsbericht, zoals 'media organizations' en 'institutions' (zie figuur 2). Zoals in het model te zien is, zorgt het samenspel tussen de verschillende actoren er volgens hen uiteindelijk voor dat er een 'news discourse' geproduceerd wordt, waarna dit zorgt voor het bestaan van 'shared beliefs', wat ook kan verwijzen naar Foucault's dominante discours (zie figuur 2).

³⁰ Ibid., 249.

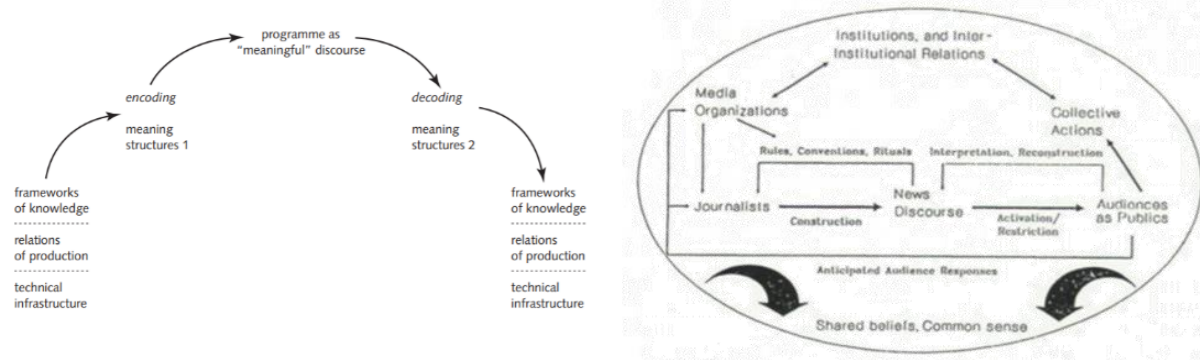
³¹ Zhongdang Pan, en Gerald M. Kosicki, "Framing Analysis: An Approach to News Discourse," *Political Communication* 10, nr.1 (1993): 111-132.

³² Ibid., 58.

³³ Meenakshi Gigi Durham, en Douglas M. Kellner, "13: Encoding/Decoding," in *Media and Cultural Studies: KeyWorks in Cultural Studies*, red. Meenakshi Gigi Durham and Douglas M. Kellner (Oxford: Blackwell Publishing Ltd, 2009), 163-173.

³⁴ Ibid., 165.

Beide modellen presenteren zodoende de complexe relaties tussen de productionele, tekstuele en receptionele kant van de constructie van een nieuwsbericht. Daarbij is het belangrijk om te vermelden dat beide auteurs ervan uitgaan dat er een ‘meaningful discourse’ respectievelijk ‘news discourse’ wordt geproduceerd. Op deze manier tonen zij aan dat de concepten van framing en discourse met elkaar zijn verbonden, wat ook in dit onderzoek zal worden aangetoond door het discours rondom het Israël-Palestina conflict naar voren te brengen door middel van een constructivistische framing analyse.

Figuur 1 & Figuur 2: Modellen van totstandkoming en interpretatie van nieuwsberichten volgens Hall en Pan & Kosicki³⁵

2.4 News framing

Het centrale concept in dit onderzoek is ‘news framing’. De definiëring van dit concept kan volgens politicoloog Claes de Vreese worden opgedeeld in twee stromingen: de ‘narrow definition’ en de ‘broad definition’. De narrow definition van het concept behelst volgens De Vreese de specifiek gemaakte woordkeuzes door een bepaalde actor, bijvoorbeeld een nieuwszender. Daarbij is er als het ware sprake van een ‘reversed information’ theorie, waarbij een andere bewoording zorgt voor een ander verhaal.³⁶ Hoewel deze definitie door bijvoorbeeld psychologen Daniël Kahneman en Amos Tversky wordt aangehangen en toegepast, stelt De Vreese zich kritisch op tegenover een dergelijke definitie. Hij stelt: “Indeed simple question wording differences that reverse information are not easily compatible with more complex communicative situations and politics.”³⁷ Volgens De Vreese is er bij framing geen sprake van een formule waarbij enkel een andere input van woordkeuzes leidt tot de output van een ander verhaal. Hij stelt dat framing in meer dan alleen de woordkeuze kan worden teruggezien, waardoor hij een ‘broad definition’ van het concept handhaaft. Volgens De Vreese definieert deze stroming een frame als een ‘story line’ die de connectie legt tussen de gerelateerde gebeurtenissen en daarmee een bepaald verhaal construeert.³⁸

Todd Gitlin, socioloog, sluit zich ook aan bij de broad definition van het concept, maar verlegt de focus van de verhaallijn naar de constructie van deze verhaallijn, welke hij ook als een proces ziet. Zodoende stelt hij een definitie op van het concept, waarbij framing is “(...) persistent patterns of cognition, interpretation, and

³⁵ Ibidem.

³⁶ Claes de Vreese, “News Framing: Theory and Typology,” *Information Design Journal + Document Design* 13, nr.1 (2005): 53.

³⁷ Ibidem.

³⁸ Ibidem.

presentation of selection, emphasis and exclusion by which symbolhandlers routinely organize discourse.”³⁹ Deze definitie laat zien dat er sprake is van een relatie tussen de concepten van framing en discours. Gitlin veronderstelt in zijn definitie immers dat een discours tot stand komt door middel van framing. Baldwin van Gorp lijkt zich hierbij aan te sluiten. In zijn artikel over de constructivistische methode van framing-analyse, die in dit onderzoek zal worden toegepast (zie hoofdstuk Methode), stelt hij over de relatie tussen framing en discours:

“**Framing** [eigen nadruk] betreft zodoende het samenspel tussen het tekstuele niveau (de frames die de media aanwenden), het cognitieve niveau (de schemata bij het publiek), het extramedia niveau (het **discours** [eigen nadruk] van de framesponsors) en de gedeelde, culturele ideeën als macrostructuur.”⁴⁰

Volgens Van Gorp is framing dus ook een manier om het discours naar voren te brengen. Hoewel framing zich volgens hem op het tekstuele niveau en het discours zich op het extramedia niveau bevindt, stelt Van Gorp dat er sprake is van een samenspel *tussen* de verschillende niveaus: framing en discours beïnvloeden elkaar.⁴¹

In de eerder beschreven definitie van het concept van framing door Todd Gitlin wordt de nadruk gelegd op het feit dat een frame geen vaststaand gegeven is, maar een geconstrueerd proces, waarbij de ‘symbolhandlers’ als centrale construerende factor fungeren. In deze definitie wordt het concept van framing dan ook gezien als een breder fenomeen dan de formulematige woordkeuzes, wordt de nadruk gelegd op het feit dat er bij framing sprake is van constructie en procesmatige vorming en wordt de link gelegd naar het discours wat mogelijk door middel van frames wordt gevormd. Deze aspecten zijn allemaal relevant in het kader van dit onderzoek, waardoor deze definitie van het concept news framing zal worden toegepast.

3 Methode

3.1 Corpusbepaling

Om het onderzoek uit te kunnen voeren, zullen concreet de nieuwsitems uit de hoofdjournaals van RTL4 (19:30) en NOS (20:00) uit het jaar 2016 geanalyseerd worden. Specifiek gaat het hierbij om nieuwsitems uit de journaals waarbij het Israël-Palestina conflict naar voren komt. Het materiaal is op verschillende manieren verkregen. Bij het hoofdjournaal van de NOS waren er in 2016 in totaal 21 items die over Israël gingen, waarvan er achttien specifiek naar het Israël-Palestina conflict verwezen.⁴² Deze achttien nieuwsitems zijn gevonden via het online archief van Beeld en Geluid te Hilversum. De nieuwsitems van het hoofdjournaal van RTL4 zijn daarentegen niet beschikbaar via het archief van Beeld en Geluid, waardoor via een contact materiaal van alle verslaggeving over het Israël-Palestina conflict is verkregen uit het eigen archief van RTL. Dit komt neer op een totaal van elf items.⁴³ Wanneer echter de nieuwsitems die niet in een hoofdjournaal (19:30) van RTL4 naar voren kwamen worden uitgesloten, blijven er zes nieuwsitems over.⁴⁴ In totaal komt dit neer op een aantal van 39 minuten en 31 seconden, waarbij

³⁹ Todd Gitlin, “Introduction,” in *The Whole World Is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left* (Berkeley: University of California Press, 2003), 7.

⁴⁰ Van Gorp, “Een constructivistische kijk,” 247.

⁴¹ Ibidem.

⁴² Zie Bijlage: Tabel 1.

⁴³ Zie Bijlage: Afbeelding 4.

⁴⁴ Zie Bijlage: Tabel 2.

het materiaal van de NOS 32 minuten en 45 seconden oplevert en het materiaal van RTL4 zes minuten en 46 seconden.

Er is gekozen voor het jaar van 2016, omdat hier in tien van de twaalf maanden sprake was van verslaggeving over het conflict.⁴⁵ Het Israël-Palestina conflict kan hierdoor worden gedefinieerd als een terugkerend item in beide hoofdjournaals, waardoor het relevant wordt om de verslaggeving uit deze opeenvolgende nieuwsitems met elkaar te vergelijken. Zodoende kunnen namelijk terugkomende framing technieken worden gedestilleerd, waaruit uiteindelijk een mogelijk dominant discours ontstaat. Daarnaast levert een analyse van een geheel jaar voldoende materiaal op om te analyseren en is er geen sprake van een momentopname.

Het onderzoek is uitgevoerd door een analyse van de omroepen NOS en RTL4. Er is gekozen voor deze twee omroepen, aangezien deze vooraanstaande nieuwsverslaggevers zijn en de hoofdjournaals op het moment van onderzoek de meest bekeken journaals in Nederland waren.⁴⁶ Het feit dat de hoofdjournaals gezamenlijk meer dan vier miljoen kijkers trekken, maakt het relevant om te onderzoeken welk discours zij handhaven aangaande het Israël-Palestina conflict. Daarnaast is het nieuwskarakter van beide hoofdjournaals het meest uitgebreid door de lengte van de verslaggeving.

Door alleen de Nederlandse verslaggeving van het conflict te bekijken, is het niet mogelijk om het perspectief van Israël en de Palestijnen zelf mee te nemen. Wanneer dit wel zou gebeuren, bijvoorbeeld door het Israëlische hoofdjournaal te analyseren, zou een duidelijkere scheiding tussen twee uiteenlopende discourses over het conflict naar voren kunnen worden gebracht. Aangezien het echter niet mogelijk is om de Israëlische televisie-journaals in het Nederlands respectievelijk Engels te vertalen, wordt dit achterwege gelaten. Ook is het mogelijk om een bredere corpus te handhaven door niet alleen de hoofdjournaals, maar ook de verslaggeving over het conflict op andere nieuwskanalen, zoals de journaals van 18:00 en de online websites en apps van de NOS en RTL4, mee te nemen. Door een beperkt tijdschema is ook dit echter achterwege gelaten. In plaats daarvan zal de verslaggeving van de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 door middel van een close-reading worden geanalyseerd.

3.2 Analysemethode

Eerdere onderzoeken over news framing en onderzoeksmethoden van framing tonen verschillende visies op dit gebied. Zo geven communicatiewetenschappers Paul D'Angelo en Jim A. Kuypers in hun boek *Empirical and Theoretical Perspectives* een overzicht van verschillende methoden om framing te kunnen onderzoeken. Daarbij stellen zij dat er geen 'beste' methode is om het fenomeen te kunnen onderzoeken.⁴⁷ Hoogleraar journalistieke en communicatiemanagement Baldwin van Gorp gaat hier echter tegenin door te beargumenteren dat er wel een enkele methode is om news framing te kunnen onderzoeken. Specifiek beargumenteert hij dit aan de hand van

⁴⁵ Zie Bijlage: Tabel 1 & Tabel 2.

⁴⁶ "Week Top 100," SKO TV Kijkcijfers, geraadpleegd op 7 oktober 2017, https://kijkonderzoek.nl/component/com_kijkcijfers/Itemid,133/file,w1-0-0-p.

⁴⁷ Paul D'Angelo, en Jim A. Kuypers, "Introduction," in *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives* (Oxfordshire: Taylor and Francis, 2009), 3.

een beschrijving van een van een 'inductieve inhoudsanalyse'.⁴⁸ Om deze methode uit te kunnen voeren, stelt Van Gorp dat het allereerst van belang is om een te analyseren tekst open te coderen, waarbij bijvoorbeeld woordkeuzes, metaforen en stereotypen worden geïnventariseerd.⁴⁹ Vervolgens kan er naar patronen worden gezocht door overkoepelende ideeën uit "de geïnventariseerde bouwstenen" te ontwaren. Door het uitvoeren van deze stappen is de inductieve strategie volgens Van Gorp "(...) aangewezen om een reeks framebundels te reconstrueren, waarmee de verslaggeving rond een bepaalde kwestie zo goed mogelijk kan worden getypeerd."⁵⁰

Zoals eerder in het Theoretisch Kader is benoemd, heeft Van Gorp een artikel gepubliceerd die deze methode op meta-niveau bespreekt door de beschrijving van een 'constructivistische framing methode'. Aangezien dit onderzoek de constructie van een discours wil onderzoeken, zal het onderzoek worden uitgevoerd aan de hand van deze constructivistische methode. Een framing analyse wordt hier door Van Gorp immers gezien als een concrete uitwerking van het overkoepelende discours: mogelijk legt framing de onderliggende discourses van de twee nieuwszenders aangaande het Israël-Palestina conflict bloot. Zoals eerder beschreven, stelt Van Gorp hierbij dat er verschillende niveaus zijn in de verslaggeving van het nieuws. Het toepassen van bepaalde frames bevindt zich op het 'tekstuele niveau' en is een uiting van het 'extramedia niveau', namelijk "(...) het discours van de framesponsors" wat wordt gehandhaafd.⁵¹

Om dit discours in het extramedia niveau te kunnen ontdekken, is het volgens Van Gorp allereerst noodzakelijk om de toegepaste frames in het tekstuele niveau naar voren te brengen. Dit is mogelijk door de zogenaamde 'framebundels', "alle indicatoren die aan eenzelfde grondgedachte bijdragen," te reconstrueren aan de hand van een constructivistische framing analyse.⁵² Deze framebundels bestaan volgens Van Gorp uit drie onderdelen. Zo zijn de 'framing devices' de middelen waarmee een frame wordt geconstrueerd, bijvoorbeeld door het gebruik van "(...) woordkeuze, beeldkeuze, metaforen, argumenten en stereotiepe beschrijvingen."⁵³ De 'reasoning devices' omvatten de vier verschillende manieren waarop oorzaak-gevolg relaties worden gerepresenteerd, namelijk door "het definiëren van het probleem, het aangeven van de oorzaken, het vellen van een moreel oordeel en het suggereren van remedies."⁵⁴ Het derde onderdeel, de 'implicit cultural phenomenon', beslaat het meta-thema uit de samenleving wat door middel van de frames boven komt drijven.⁵⁵ Hoewel dit meta-thema relevant is, is dit onderzoek gericht op terugkerende patronen en herhalingen die in de verslaggeving naar voren komen. Aangezien een discours geconstrueerd wordt door middel van terugkerende patronen en herhalingen, is er gekozen om in plaats van het meta-thema de framing en reasoning devices te koppelen aan het concept van discours.

Concreet zullen in het onderzoek allereerst de framing devices naar voren worden gebracht door opvallende woordkeuzes, gebruikte metaforen, voorbeelden, beschrijvingen en beelden per omroep in een tabel te plaatsen. Vervolgens zullen ook de reasoning devices per omroep in een tabel worden geplaatst, waarbij de

⁴⁸ Baldwin van Gorp, "Het reconstrueren van frames via inductieve inhoudsanalyse: uitgangspunten en procedures," *KWALON: Tijdschrift voor Kwalitatief Onderzoek in Nederland* 12, nr.2 (2007): 13-18.

⁴⁹ *Ibid.*, 16.

⁵⁰ Van Gorp, "Een constructivistische kijk," 253.

⁵¹ *Ibid.*, 247.

⁵² *Ibid.*, 249.

⁵³ *Ibidem.*

⁵⁴ *Ibidem.*

⁵⁵ *Ibidem.*

oorzaak-gevolg relaties die expliciet of impliciet in een nieuwsitem naar voren komen, worden gecategoriseerd. Vervolgens worden de inzichten uit deze tabellen geïnterpreteerd door overeenkomsten en verschillen in de verslaggeving van beide omroepen met elkaar te vergelijken. Door de verworven inzichten uit de framing devices en de reasoning devices te combineren, is het daarna mogelijk om te onderzoeken of er bij de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 sprake is van terugkerende patronen waaruit een dominant discours aangaande het Israël-Palestina conflict kan worden ontleend.

4 Analyseresultaten

Aan de hand van de bovengenoemde methode heb ik de analyse uitgevoerd. Daarvoor zijn allereerst de gebruikte 'framing devices' door de NOS en RTL4 geanalyseerd, waarna vervolgens de 'reasoning devices' van beide omroepen zijn bekeken. Deze devices fungeren als het ware als de zoeklichten die Van Gorp met zijn methode voorstelt om framing te onderzoeken. De analyse eindigt met een vergelijking van het gebruik van deze devices door de NOS en RTL4. Aangezien er in de analyse meerdere benamingen voor de twee partijen in het geweldsconflict naar voren komen, is er gekozen om alleen de namen 'Israëliërs' aan de ene kant en 'Palestijnen' aan de andere kant te gebruiken bij de interpretatie van het corpusmateriaal. Hoewel deze benamingen een grof onderscheid maken, is hiervoor gekozen omdat hier in de wetenschappelijke literatuur over het conflict het meest naar wordt verwezen.⁵⁶ Op deze manier wordt er in de analyse consequent en eenduidig verwezen naar de verschillende partijen.

4.1 Framing devices

Om de analyse uit te voeren, zijn daarvoor allereerst de gebruikte 'framing devices' door de NOS en RTL4 geanalyseerd. Om dit te kunnen doen, werd een tabel opgesteld, waarbij er een onderscheid werd gemaakt tussen de *datum* waarop het nieuwsitem werd uitgezonden en het *onderwerp* van het nieuwsitem, waarbij de titel werd vermeld zoals deze ook in de catalogus van de NOS respectievelijk RTL4 was beschreven.⁵⁷ Vervolgens zijn de verschillende framing devices vastgesteld door bijvoorbeeld te kijken naar de *woordkeuzes*. Hier is voornamelijk gekeken naar welke woorden er werden gekozen om Israël en de Palestijnen aan te duiden. Onder het kopje *metaforen* staan de verschillende soorten beeldspraak die beide zenders gebruikten in de verslaggeving over het conflict. De *voorbeelden* die in de tabel staan beschreven, beslaan de situaties die voornamelijk de correspondenten in de verslaggeving aanhaalden om het nieuwsitem te verduidelijken en te specificeren. Onder het kopje *beschrijvingen* staan verder alle keuzes die er gemaakt zijn in de beschrijving van het conflict, bijvoorbeeld de aanduiding van het conflict zelf of de positie die er door voor- of tegenstanders van het conflict werd ingenomen door middel van hun gekozen woorden. Tot slot bevatten de *beelden* beschrijvingen van alle verschillende beelden die in de nieuwsitems te zien waren.

⁵⁶ Norman Finkelstein, *Image and the Reality of the Israel-Palestine Conflict* (New York: Verso books, 1995).
James L. Gelvin, *The Israel Palestine Conflict* (New York: Cambridge University Press, 2007).

⁵⁷ Zie tabel Framing devices NOS.

4.1.1 NOS en framing devices

Zoals in de tabel te zien is, maakte de NOS verschillende keuzes in de beschrijving van de twee partijen in het Israël-Palestina conflict. Hoewel er over het algemeen werd verwezen naar 'de Israëliërs' tegenover 'de Palestijnen', werden er ook andere definities van de partijen toegepast in de verslaggeving.⁵⁸ Zo sprak de NOS in een nieuwsitem over kunstprojecten eerst over de 'Joden en de Palestijnen', waarna vervolgens 'Israëliërs en Arabieren' werden genoemd. Verderop in het item werden de twee partijen aangeduid als 'Arabieren en Joden'.⁵⁹ Ook op grotere schaal lijkt er sprake van een verschuiving in de benaming: zo bestond er volgens NOS door middel van de verslaggeving door Monique van Hoogstraten aan de ene kant een onderscheid tussen 'Israëliërs', 'Joden', en 'religieuze Joden' en aan de andere kant een onderscheid tussen 'Palestijnen', 'Arabieren' en de 'militante islam'.⁶⁰ Deze verschillende aanduidingen van beide partijen lijken te wijzen op het bestaan van onduidelijkheid bij de NOS over het conflict: wie er daadwerkelijk tegen wie strijdt, blijkt niet helder te zijn. Een mogelijke oorzaak voor deze onduidelijkheid is het bestaan van een beperkt door Hall benoemd 'framework of knowledge' binnen de redactie van de NOS op het gebied van het Israël-Palestina conflict.⁶¹

Daarnaast maakte de NOS verscheidene keren gebruik van metaforen in haar verslaggeving. Zo was het geweld in Israël volgens NOS presentator Rik van de Westelaken in het begin van het jaar "nauwelijks te beteugelen," maar lagen Israëlische en Palestijnse vrouwen in de zomer "zusterlijk naast elkaar" op het strand in Tel Aviv.⁶² Ook in de beschrijving van de handelswijze van verschillende Israëlische presidenten werden er metaforen toegepast: zo gaf de huidige president Benjamin Netanyahu "geen krimp" na kritiek op zijn land Israël en stond de oud-president Shimon Peres "aanvankelijk bekend als havik, maar later meer en meer als duif."⁶³ Dit laatste metafoor is een bekend metafoor voor de voorkeur van een mens om ofwel 'harde' ofwel 'zachte' acties te ondernemen.⁶⁴ Ook wordt dit metafoor gebruikt in de aanduiding van de linkse (duif) en rechtse (havik) politieke partijen in de Israëlische Knesset.⁶⁵

De voorbeelden die de NOS gebruikte in de verslaggeving betroffen voornamelijk burgers die op straat om hun mening werden gevraagd door middel van een interview. Hierbij was er altijd sprake van de door Hall besproken 'consensus': wanneer een voorstander van Israël werd geïnterviewd, werd daar een tegenstander tegenover gezet.⁶⁶ Ook werd er meermaals aan het verleden gerefereerd om dit te kunnen vergelijken met de situatie vandaag de dag.⁶⁷

Binnen de beschrijvingen van het nieuws vallen er verschillende dingen op: zo werd er bij een aanval van Israël verwezen naar een 'schietpartij' en naar 'oorlogsmisdaden', terwijl aanvallen van Palestina werden beschreven als 'aanslag' of 'terreur'.⁶⁸ Alhoewel de Israëlische president Benjamin Netanyahu sprak over 'betwist' gebied, werd er bij de NOS een eenduidige lijn getrokken in de beschrijving van gebieden waar onenigheid over

⁵⁸ Tabel Framing devices NOS (15-03, 18-04, 08-05, 09-06, 06-09, 24-11).

⁵⁹ Tabel Framing devices NOS (15-01).

⁶⁰ Tabel Framing devices NOS (08-01, 08-05, 26-08, 06-09).

⁶¹ Durham en Kellner, "13: Encoding/Decoding," 165.

⁶² Tabel Framing devices NOS (15-01, 26-08).

⁶³ Framing devices NOS (06-09, 28-09).

⁶⁴ Cees Vermeulen, en Willem E. Saris, "Het sociologisch raadsel van de haviken en de duiven," *Mens en Maatschappij* 56 nr.1 (1981): 8.

⁶⁵ Ifat Maoz, en Clark McCauley, "Psychological Correlates of Support for Compromise: A Polling Study of Jewish-Israeli Attitudes toward Solutions to the Israeli-Palestinian Conflict," *Political Psychology* 26, nr.5 (2005), 797.

⁶⁶ Hall, "The structured communication of events," 278.

⁶⁷ Tabel Framing devices NOS(28-09).

⁶⁸ Tabel Framing devices NOS (24-03, 09-06, 11-08).

bestaat: deze gebieden waren op ‘illegale’ wijze ‘bezet’ door Israëlische nederzettingen.⁶⁹ Hierdoor lijkt er sprake te zijn van de door Wolfsfeld beschreven victims mode: de Palestijnen waren immers de ‘slachtoffers’ van de bezetter Israël.⁷⁰

De beelden die de NOS tot slot gebruikte, versterkten vaak de gesproken tekst uit het nieuwsitem. Zo werd er tijdens een interview met een Israëlische kunstenaar verteld dat het belangrijk is om “meer liefde dan haat te verspreiden.” Om deze uitspraak letterlijk te ondersteunen, werden er beelden getoond van zoenende Israëliërs en Palestijnen.⁷¹ Een voorbeeld in dezelfde lijn was te zien in de uitspraak door Monique van Hoogstraten na een aanslag in Tel Aviv, waarbij “Tel Aviv wilde laten zien dat ze zich niet door terreur laten verslaan.” Terwijl deze tekst werd uitgesproken, waren er beelden te zien van jongeren die arm in arm liederen zongen.⁷² In beide gevallen zorgde de visuele ondersteuning voor de bevestiging en versterking van de gesproken tekst uit het nieuwsitem. Er was echter niet in ieder nieuwsitem sprake van dergelijke ondersteuning. Sterker nog, in meerdere nieuwsitems leek de gesproken tekst te worden tegengesproken door de beelden. Dit was bijvoorbeeld het geval in het nieuwsitem over Shimon Peres. Hoewel er in de tekst werd gerefereerd naar de positieve én negatieve percepties die mensen over hem hadden, werden er enkel beelden getoond van Peres die andere wereldleiders de hand schudde.⁷³ Hierdoor werd er door middel van de beelden juist een eenzijdig en positief verhaal over Shimon Peres verteld. Hetzelfde fenomeen kwam terug in de verslaggeving over de bosbranden. Hoewel er daarbij door Monique van Hoogstraten expliciet werd verwezen naar de Arabische websites die zich “verheugden in het feit dat Israël in brand stond” was hier geen visuele ondersteuning en daarmee visueel bewijs van terug te zien in de beelden.⁷⁴ Op deze manier was de kijker genoodzaakt te vertrouwen op het onderzoek dat de NOS verslaggeefster klaarblijkelijk had uitgevoerd om tot deze uitspraak te komen.

Daarnaast waren er patronen in de beelden te vinden in de vorm van het tonen van de Israëlische vlag. Zowel bij de berichtgeving vanuit de studio als bij de officiële interviews met voornamelijk Benjamin Netanyahu was de Israëlische vlag te zien op de achtergrond.⁷⁵ Slechts eenmalig kwam er een Palestijnse vlag in beeld.⁷⁶ Bij een nieuwsitem over een bezoek van Benjamin Netanyahu aan Nederland was er daarnaast een kaart van Europa in beeld te zien. Zoals Eugene A. Weinstein in 1957 aantoonde, kan er door middel van een nationale vlag een gevoel van nationale identiteit worden ontwikkeld, wat het gebruik van de vlag in Israëlische context begrijpelijk maakt.⁷⁷ Het tonen van de Israëlische vlag door de NOS lijkt echter andere implicaties te hebben. Door in nieuwsitems die expliciet het Israël-Palestina conflict beschreven meermaals de nationale vlag van Israël te tonen en het tonen van de Palestijnse vlag achterwege te laten, leek de NOS het conflict vooral vanuit Israëliërs perspectief te benaderen. Door daarnaast een Europese kaart te tonen, leek Nederland door de NOS te worden afgebeeld als de vertegenwoordiger voor de opvattingen van het gehele continent van Europa over Israël.

⁶⁹ Carolien Roelants, “Israël is in bezet Palestijns gebied. En blijft. Voorgoed,” NRC.nl, geraadpleegd op 18 december 2017, <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/09/04/israel-is-in-bezet-palestijns-gebied-en-blijft-voorgoed-12814290-a1572115>.

Tabel Framing devices NOS (29-09).

⁷⁰ Wolfsfeld, “Covering Death in Conflicts,” 403.

⁷¹ Tabel Framing devices NOS (15-01).

⁷² Tabel Framing devices NOS (09-06).

⁷³ Tabel Framing devices NOS (28-09).

⁷⁴ Tabel Framing devices NOS (24-11).

⁷⁵ Tabel Framing devices NOS (08-05, 06-09).

⁷⁶ Tabel Framing devices NOS (09-06).

⁷⁷ Eugene A. Weinstein, “Development of the concept of flag and the sense of national identity,” *Child Development* 28, nr.2 (1957): 167-174.

Afbeelding 1 en 2: Israëliëse vlag en Europese kaart op de achtergrond in de studio van NOS⁷⁸

4.1.2 RTL4 en framing devices

Ook het gebruik van framing devices door RTL4 is in een tabel gezet.⁷⁹ Daarin staan bijvoorbeeld de woordkeuzes die RTL4 maakte in de naamgeving van de twee partijen in het Israël-Palestina conflict. Zo koos RTL4 hierbij in verschillende items voor verschillende benamingen. RTL4 verslaggever Olaf Koens verwees consequent naar 'Israëliërs' en 'Palestijnen', maar liet inwoners aan het woord die meer waarde geladen benamingen gebruikten als 'Joodse inwoners', 'kolonisten' en 'de moslims'.⁸⁰

Het gebruik van metaforen door RTL4 op het gebied van het conflict bleef relatief beperkt. Slechts eenmaal stelde Olaf Koens dat Netanyahu 'lak heeft' aan de VN-resolutie en dat andere ambassadeurs bij hem 'op het matje' moesten komen.⁸¹ Verder werd er nog eenmaal gebruik gemaakt van een metafoor, toen Olaf Koens opmerkte dat het 'als een wonder' was dat er geen slachtoffers waren gevallen na een bosbrand.⁸² RTL4 maakte dus weinig gebruik van beeldspraak, waardoor de verslaggeving relatief beschrijvend bleef. Wel gebruikte beeldspraak door RTL4 richtte zich voornamelijk op de Israëliëse president Benjamin Netanyahu. Door 'lak' aan de VN te hebben en de ambassadeurs 'op het matje te roepen', werd Netanyahu door RTL4 afgebeeld als een eigenzinnige en directieve leider.

Daarnaast werd er bij ieder nieuwsitem gebruik gemaakt van voorbeelden om het item te verhelderen. Zo werd de inschakeling van de Palestijnse brandweer in het blussen van de grote branden specifiek benoemd en werden de zoektochten van het Chanoekafeest uitgelicht.⁸³ De voorbeelden waarin bewoners aan het woord werden gelaten, toonden daarbij voornamelijk een onderscheid in de afbeelding van Israëliërs en Palestijnen. Zo werd er in het nieuwsitem over het verhuren van Airbnb huizen in 'bezet' gebied gesproken met een vrouw die een dergelijk huis verhuurde. Het interview met haar ging vooral over de prijs van de kamers en de schoonheid van de plek waar ze het huis verhuurde. Toen er in hetzelfde item echter een Palestijnse vrouw aan het woord werd gelaten, besloeg dit interview alleen de 'illegale' kant van deze verhuurpraktijken. Er werd gesproken over

⁷⁸ "NOS Journaal 20:00 uur 8 mei 2016", NOS, geraadpleegd op 11 december 2017, https://npo.nl/nos-journaal/08-05-2016/POW_02991042.

⁷⁹ "NOS Journaal 20:00 uur 6 september 2016", NOS, geraadpleegd op 11 december 2017, https://npo.nl/nos-journaal/06-09-2016/POW_02990880.

⁸⁰ Zie tabel framing devices RTL4.

⁸¹ Tabel Framing devices RTL4 (20-02, 25-11).

⁸² Tabel Framing devices RTL4 (27-12).

⁸³ Tabel Framing devices RTL4 (25-11).

⁸⁴ Tabel Framing devices RTL4 (20-02, 25-11, 27-12).

de manier waarop deze huizen bijdroegen aan de illegale Israëlische nederzettingen en de uitbuiting die dit met zich meebracht. De mening van de Israëlische verhuurster werd hier echter niet meegenomen.⁸⁴ Eenzelfde uiting van een tegenstrijdige afbeelding van beide partijen is terug te zien in het item over de aangestoken bosbranden. Als voorbeeld werd aan het einde van dit item een Israëlische brandweerman geïnterviewd. Opvallend was hierbij dat er niet gesproken werd over hun eigen daden of de voortgang in het blussen van het vuur, maar dat er enkel gesproken werd over de Palestijnse brandweer die hen te hulp was geschoten.⁸⁵ De Palestijnen werden in deze twee items als enerzijds 'slachtoffers' en anderzijds 'redders' neergezet in vergelijking met de acties van Israël. Dit sluit aan bij het onderzoek van Evans, waarbij er in de verslaggeving van een geweldsconflict van buitenaf aan een van de partijen 'victims mode' wordt toegeschreven.⁸⁶

In de beschrijvingen van de nieuwsitems over het Israël-Palestina conflict door RTL4 werd er eenduidig gesproken over gebieden in Israël waar onenigheid over bestaat: dit gebied was volgens RTL4 'bezet' door Israël, wat "niet strookt met de mensenrechten."⁸⁷ Israël ging volgens Olaf Koens namelijk "gewoon door met het bouwen van nederzettingen op illegale grond."⁸⁸ Daden door de Palestijnen werden door een Israëlische inwoner beschreven als 'terreur'.⁸⁹ Olaf Koens ging hier echter tegenin door te stellen dat "dit nog maar moet blijken."⁹⁰ Ook hier lijkt de slachtofferrol van de Palestijnen te worden benadrukt. Niet alleen werden de Israëliërs als de 'bezitters' gezien, ook de terreurdaden van de Palestijnen werden door Olaf Koens verdedigd door te stellen dat het 'nog maar moet blijken' of hier echt sprake van was. De verdediging van deze Palestijnse daden door Olaf Koens toont het bestaan aan van een door Wolfsfeld beschreven 'defensive mode' in de verslaggeving over het geweldsconflict door RTL4.

Wanneer de gesproken tekst vervolgens wordt vergeleken met het gebruikte beeldmateriaal, bleken deze elkaar nog wel eens tegen te spreken. Zo beschreef Olaf Koens hoe er bij het verhuren van de Israëlische Airbnb's sprake was van "allerlei bedrijvigheid" en "uitbuiting."⁹¹ Ondertussen werden echter beelden getoond van de inrichting bij een van de verhuurde woningen, welke niet strookten met diens beschrijving. Ook werd er in het nieuwsitem over de bosbranden verwezen naar de Palestijnen die deze branden zouden hebben aangestoken.⁹² Terwijl deze constatering door Olaf Koens werd gemaakt, waren er Israëlische brandweerlieden te zien (zie Afbeelding 3). De beelden dienden in dit geval dan ook niet als een visuele ondersteuning voor de gemaakte constatering, maar meer als een decor voor de gesproken tekst. Het is niet vast te stellen of deze beelden opzettelijk of per abuis, bijvoorbeeld door het niet bestaan van dergelijk beeldmateriaal, niet getoond werden door RTL4. Desalniettemin is het relevant om vast te stellen dat het beeld en geluid in meerdere items elkaar tegenspreken en zodoende geen eenduidig beeld van het conflict toonde.

⁸⁴ Tabel Framing devices RTL4 (20-02).

⁸⁵ Tabel Framing devices RTL4 (25-11).

⁸⁶ Evans, "Framing international conflicts," 209-233.

⁸⁷ Tabel Framing devices RTL4 (20-02).

⁸⁸ Tabel Framing devices RTL4 (27-12).

⁸⁹ Tabel Framing devices RTL4 (25-11).

⁹⁰ Tabel Framing devices RTL4 (25-11).

⁹¹ Tabel Framing devices RTL4 (20-02).

⁹² Tabel Framing devices RTL4 (25-11).

“Afgelopen nacht ontstond hier bij Jeruzalem een felle, uitslaande brand. Uit het niets, leek het. Nu weten de autoriteiten beter: het vuur is aangestoken.”

Afbeelding 3: Beelden van Israëlische brandweerlieden na de bosbranden, inclusief gesproken script⁹³

4.2 Reasoning devices

Ook de tweede stap in het constructivistische framing model van Baldwin van Gorp is in dit onderzoek gevolgd. Daarvoor zijn naast de framing devices ook de ‘reasoning devices’ van NOS en RTL4 onder de loep genomen en geanalyseerd door middel van een reasoning devices tabel. In deze tabel staan wederom de *datum* en het *onderwerp* van het nieuwsitem genoteerd, waarna er een onderscheid is gemaakt tussen een viertal onderdelen van de causale verbanden die in de nieuwsitems werden gelegd. Zo is allereerst de *definitie van het probleem* bekeken, waarbij er voornamelijk is gekeken naar het centrale probleem in het nieuwsitem en op welke wijze deze door de NOS en RTL4 zelf verwoord werden. Vervolgens zijn ook de *oorzaken* die ten grondslag lagen aan het centrale probleem uit het nieuwsitem in kaart gebracht. Het volgende onderdeel in het causale model was het *morele oordeel* dat door de verslaggevers van de NOS en RTL4 of door een geïnterviewd persoon uit het nieuwsitem werd gegeven over een bepaalde situatie. Als laatste is ook een mogelijke *suggestie voor remedie* beschreven wanneer deze impliciet of expliciet in het nieuwsitem genoemd werd. Op deze manier zijn zowel de oorzaken als de gevolgen van het centrale probleem uit de nieuwsitems naar voren gebracht. Bij de analyse van deze reasoning devices wordt er enkel toegespitst op de tekstuele inhoud van de nieuwsitems. Hoewel de visuele beelden van de NOS en RTL4 een belangrijk onderdeel zijn van de verslaggeving, zijn deze lastig te betrekken op de overkoepelende oorzaak-gevolg relaties die in dit hoofdstuk worden besproken.

4.2.1 NOS en reasoning devices

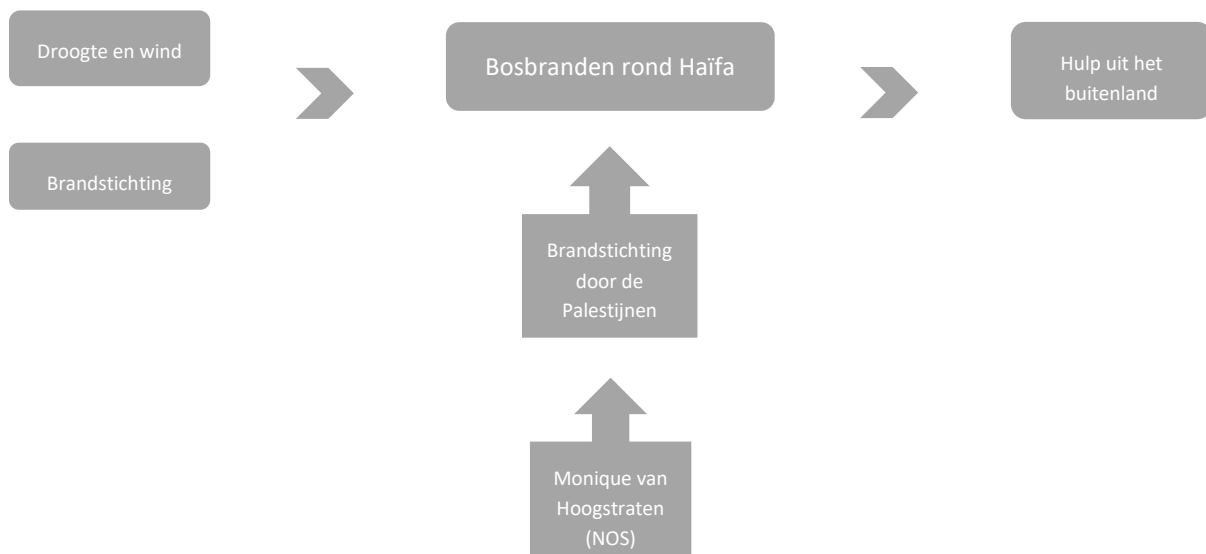
De centrale problemen die in de nieuwsitems van de NOS naar voren kwamen, zijn onder te verdelen in verschillende categorieën. De grootste categorie was daarbij het thema van de ‘dood’, dat op verschillende manieren terugkwam. Zo waren er nieuwsitems die gingen over ‘aanslagen’ en ‘schietpartijen’, maar besprak één nieuwsitem ook het hoge aantal zelfmoordpogingen in de Gaza strook. Ook werd het overlijden van de voormalige president Shimon Peres verschillende keren uitgelicht.⁹⁴ De acties van het Israëlische leger vormde het tweede thema uit de verslaggeving. Zo werd er bijvoorbeeld besproken hoe Israël land tot ‘staats eigendom had bestempeld’ door middel van een inname en werden de mogelijke ‘spionages en bedreigingen’ door Israël

⁹³ “RTL Nieuws – 19:30 uur: 25 november 2016,” RTL Archief.

⁹⁴ Tabel Reasoning devices NOS (01-01, 08-01, 20-05).

meermaals behandeld.⁹⁵ Daarnaast was er een nieuwsitem over de manier waarop Israël het ‘de Palestijnen moeilijker maakte om te reizen’.⁹⁶ Echter, er waren ook nieuwsitems die het geweldsconflict niet als hoofdthema hadden. Dit was bijvoorbeeld te zien in nieuwsitems over de ‘kunstprojecten die Joden en Palestijnen dichterbij elkaar brachten’ en de ‘volledige acceptatie’ van de burkini’.⁹⁷ Het gebruik van deze items toont aan dat de NOS een poging deed om niet alleen de geweldssituatie, maar ook juist enkele positieve aspecten uit de Israëlische samenleving aan de kijker te tonen. Hierdoor werd het land door de NOS niet volledig gereduceerd tot enkel een land in conflict, maar werd er een breder beeld van het land getoond.

De oorzaken, morele oordelen en suggesties voor remedies die in de nieuwsitems naar voren werden gebracht, staan allemaal in relatie tot elkaar. In veel nieuwsitems was hierbij sprake van een logische redenering: het centrale probleem werd veroorzaakt door een dan wel opzettelijke handeling waarbij er door middel van het morele oordeel een schuldige voor het centrale probleem werd aangewezen. Dit was bijvoorbeeld terug te zien in het nieuwsitem over de bosbranden. Hoewel de causale verbanden en morele oordelen uit dit item in de reasoning devices tabel staan beschreven, zijn deze ook in een schematisch overzicht gepresenteerd (zie Figuur 3). In het desbetreffende nieuwsitem waren de bosbranden het centrale probleem. Mogelijke oorzaken voor dit probleem waren in dit geval of droogte en wind of brandstichting. Daarbij werden door middel van het morele oordeel ‘de Palestijnen’ als schuldigen aangewezen. De remedie die door de NOS werd gesuggereerd was de hulp die Israël uit het buitenland kreeg.⁹⁸

Figuur 3: Schematisch overzicht van reasoning devices NOS in verslaggeving over de bosbranden

In een ander nieuwsitem leek deze oorzaak-gevolg relatie echter minder helder. In het nieuwsitem waarin de mogelijke vervolging van minister Lodewijk Asscher centraal stond, werd hiervoor zijn ‘uitkering van volledige pensioenen aan Joodse bewoners van illegale nederzettingen’ als oorzaak geopperd. Een moreel oordeel over deze uitkeringen werd gegeven door de advocaat die de minister aanklaagde. Hij stelde dat hij “niet zomaar kan

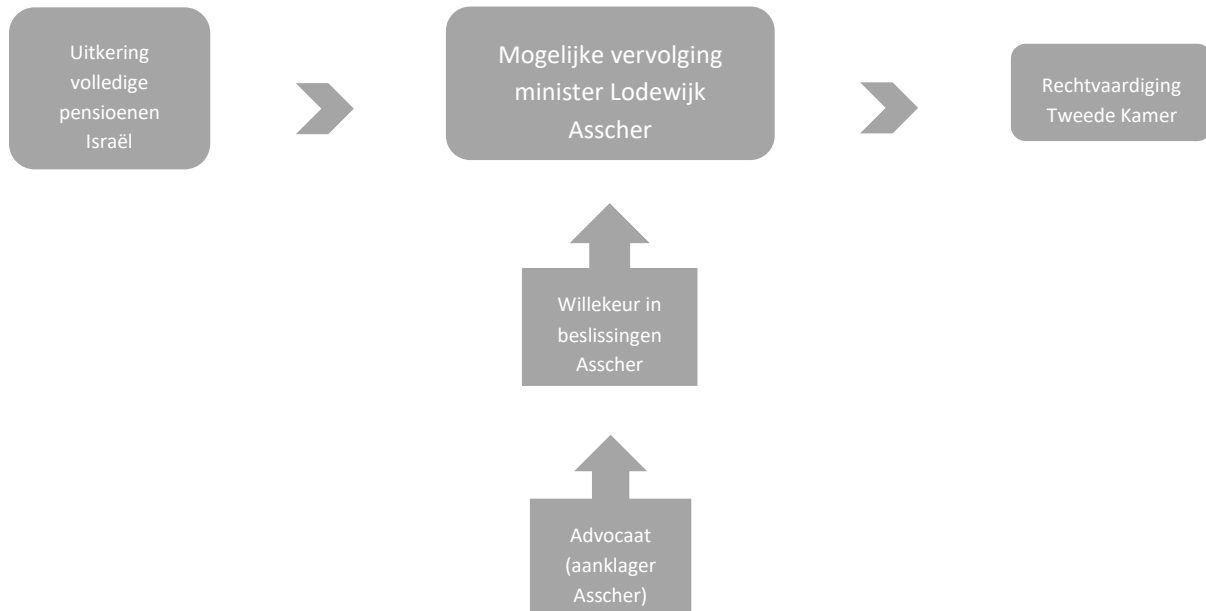
⁹⁵ Tabel Reasoning devices NOS (15-03, 11-08).

⁹⁶ Tabel Reasoning devices NOS (09-06).

⁹⁷ Tabel reasoning devices NOS (15-01, 26-08, 24-11).

⁹⁸ Tabel reasoning devices NOS (24-11).

beslissen van ‘ik voer het in dat geval niet uit en in dat geval wel.’”⁹⁹ Wanneer er echter gekeken wordt naar de remedie die gesuggereerd werd, blijkt deze oorzaak-gevolg relatie niet eenduidig. Daar blijkt namelijk dat de Tweede Kamer de acties van de minister had gerechtvaardigd, aangezien het ging om Holocaust-slachtoffers die naar Israël waren verhuisd.

Figuur 4: Schematisch overzicht van reasoning devices NOS in verslaggeving over de mogelijke vervolging van minister Asscher

De morele oordelen die in de nieuwsitems werden gegeven, bevatten vaak uitspraken van NOS verslaggeefster Monique van Hoogstraten zelf. Zo benoemde zij hoe de inwoners van de Gazastrook “alles moet[en] verzwijgen wat Hamas in diskrediet brengt” en hoe “deze Joden nog erger [zijn] dan de Palestijnen, want zij zijn de vijand van binnenuit.”¹⁰⁰ Het geven van een moreel oordeel werd in deze gevallen niet uitbesteed door middel van een interview, maar werd rechtstreeks vanuit een vertegenwoordiger van de NOS zelf gegeven. Door het uitbesteden van deze oordelen achterwege te laten, nam de NOS in deze nieuwsitems een duidelijk negatieve (en daarmee relatief subjectieve) positie in tegenover Hamas en activistische Joden.

4.2.2 RTL4 en reasoning devices

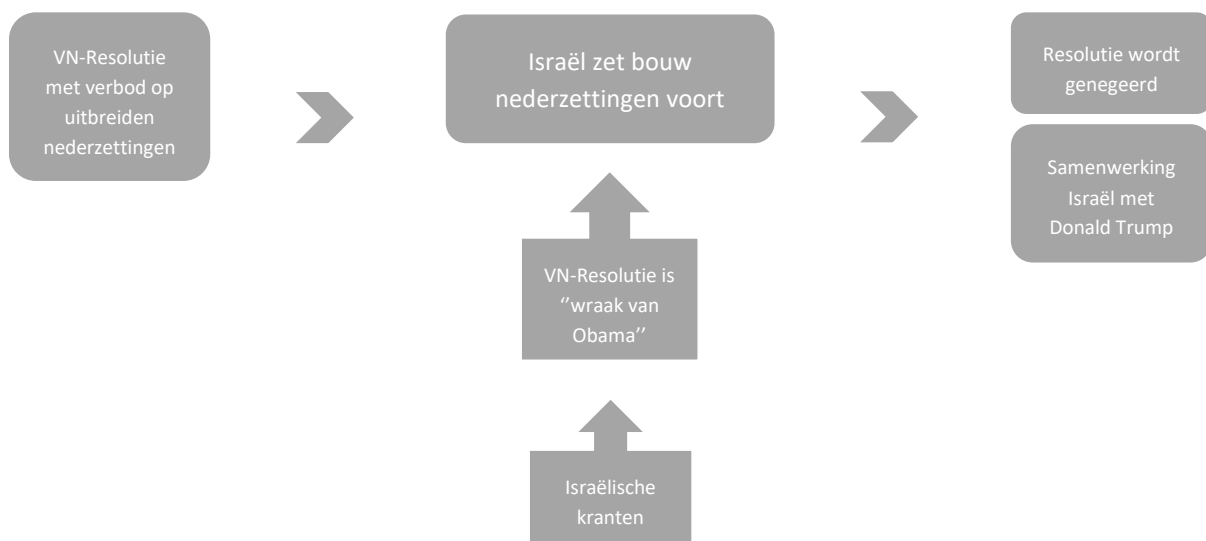
De centrale problemen die bij het 19:30 nieuws van RTL4 naar voren kwamen, zijn te categoriseren in aan de ene kant de acties vanuit de Israëlische kant door bijvoorbeeld nieuwsitems als ‘vakantie in bezet gebied: Airbnb bij Israëlische kolonisten’, ‘strafmaatregelen in Israël: leger in actie na aanslag Tel Aviv’ en ‘ondanks VN-Resolutie: Israël gaat door met bouwen van nederzettingen’.¹⁰¹ Opvallend is hierbij de oorzaak-gevolg relatie die werd geschetst ten aanzien van de daden vanuit Israëlische kant (zie Figuur 5). Daarbij werd het centrale onderwerp van het nieuwsitem, namelijk de voortzetting van de bouw van nederzettingen door Israël, een probleem door de oorzaak en de gevolgen die er door RTL4 werden gepresenteerd. Het feit dat er een VN-Resolutie was aangenomen

⁹⁹ Tabel reasoning devices NOS (29-09).

¹⁰⁰ Tabel reasoning devices NOS (08-05, 20-05).

¹⁰¹ Tabel reasoning devices RTL4 (20-02, 09-06, 27-12).

waarin Israël werd verboden om nederzettingen uit te breiden, maakte dat de voortzetting van de bouw als een probleem werd gezien. In combinatie met het morele oordeel van Israëlische president Benjamin Netanyahu over deze resolutie en het feit dat deze resolutie door dezelfde Netanyahu ook in de toekomst zal worden blijven genegeerd, maakte dat de daden van Israël door RTL4 in dit geval werden afgekeurd. Hierdoor kan ook in dit nieuwsitem de ‘victims mode’ van Wolfsfeld terug worden gezien: de daden van de Israëliërs werden in dit nieuwsitem door middel van de gepresenteerde oorzaak en gevolgen in een kwaad daglicht gesteld.¹⁰² Wanneer de oorzaak en gevolgen immers weg waren gelaten, was het centrale probleem van het nieuwsitem geen probleem geweest.

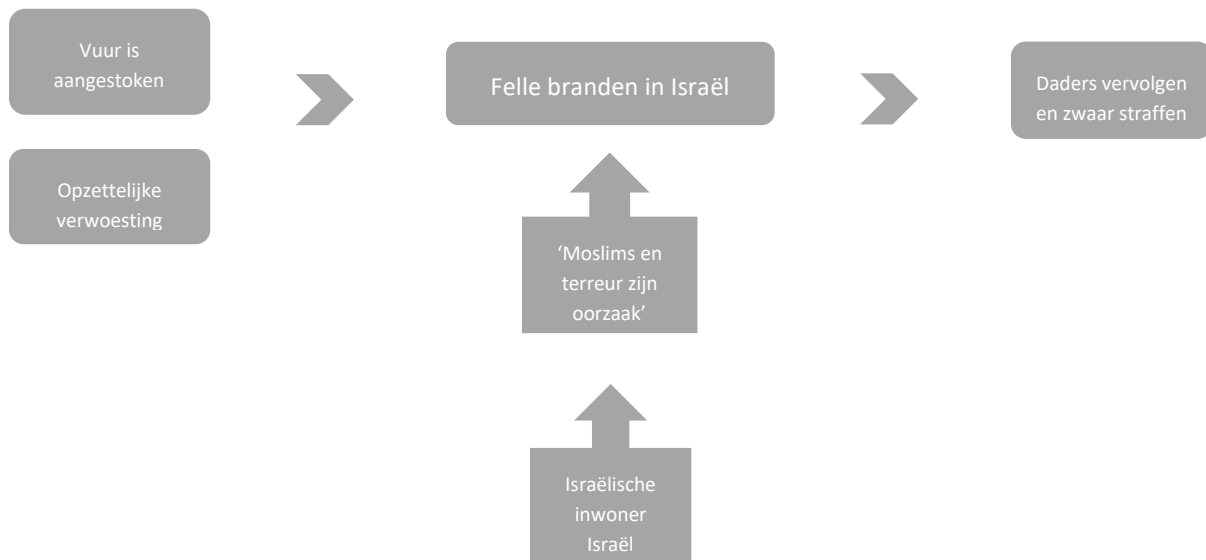
Figuur 5: Schematisch overzicht van reasoning devices NOS in verslaggeving van de voortzetting van de bouw van nederzettingen door Israël

De mogelijke acties van de Palestijnen werden aan de andere kant belicht door middel van een enkel nieuwsitem over de ‘felle branden in Israël’ die ‘aangestoken’ bleken te zijn (zie Figuur 6).¹⁰³ Ook in dit item waren er causale verbanden terug te zien. De oorzaak van deze branden was in het nieuwsitem van RTL4 eenduidig: de branden waren aangestoken. Er werd door RTL4 geen ruimte gelaten voor een mogelijke natuurlijke oorzaak van de branden. Wel werd er een tweede oorzaak genoemd die aansloot bij de eerste: er zou niet alleen sprake zijn van menselijk handelen, maar binnen dit handelen was opzettelijke verwoesting het voornaamste doel. De remedie die in het item genoemd werd, lag in de toespraak van de Israëlische premier Benjamin Netanyahu, waarin hij stelde dat de daders vervolgd en zwaar gestraft moesten worden. Het morele oordeel was gericht aan de brandstichters, die volgens een Israëlische inwoner moslims waren. Het feit dat RTL4 de oorzaak van de branden enkel toeschreef aan opzettelijk handelen en door middel van het morele oordeel het gedrag van deze brandstichters afkeurde, toont aan dat het presenteren van een ‘free flow’ aan informatie niet mogelijk is. Volgens

¹⁰² Wolfsfeld, “Covering Death in Conflicts,” 403.

¹⁰³ Tabel reasoning devices RTL4 (25-11).

Hall wordt een nieuwsitem altijd op een bepaalde manier gestructureerd, zodat er een ‘structural flow’ ontstaat.¹⁰⁴ In dit specifieke nieuwsitem was de flow van informatie die werd gepresenteerd op dergelijke mate gestructureerd, dat de getoonde oorzaken en morele oordelen automatisch leidde tot het trekken van bepaalde conclusies ten aanzien van de (mogelijke) daders.

Figuur 6: Schematisch overzicht van reasoning devices RTL4 in verslaggeving over de bosbranden

Opvallend in de verslaggeving van RTL4 was het feit dat RTL4 verslaggever Olaf Koens niet alleen de centrale problemen beschreef, maar ook de oorzaken hiervan. Het vellen van een moreel oordeel werd vervolgens altijd uitbesteed aan een ander door middel van een interview met een Palestijnse respectievelijk Israëliische inwoner van Israël. Echter, uit de analyse van verschillende nieuwsitems blijkt dat er ook in de verslaggeving door Olaf Koens morele oordelen verscholen lagen in de vorm van de door hem gepresenteerde centrale problemen en oorzaak-gevolg relaties.

4.3 Vergelijking

Wanneer er naar de verslaggeving van de NOS en RTL4 wordt gekeken, zijn daar zowel verschillen als overeenkomsten in te onderscheiden. Om deze verschillen en overeenkomsten in kaart te kunnen brengen, is het gebruik van de framing devices en de reasoning devices door beide omroepen met elkaar vergeleken. Hieruit zijn zowel twee verschillen als overeenkomsten uitgelicht.

4.3.1 Verschil: Duur

Alvorens het mogelijk is om in te gaan op de inhoudelijke overeenkomsten en verschillen tussen de verslaggeving van de twee omroepen, is het eerst van belang om de vorm van de verslaggeving te vergelijken. Deze vorm vormt namelijk het eerste verschil in de verslaggeving tussen de twee omroepen. Zoals te zien was in de corpusbepaling, is er in het uitvoeren van de analyse een totaal van 39 minuten geanalyseerd. Daarbij bedroeg het materiaal van

¹⁰⁴ Hall, “The Structured Communication of Events,” 273.

de NOS 32 minuten en 45 seconden en het materiaal van RTL4 zes minuten en 46 seconden.¹⁰⁵ Het geanalyseerde materiaal van RTL4 besloeg daarmee aanzienlijk minder dan het materiaal van de NOS. Een verklaring voor dit verschil lijkt een andere benadering van de twee omroepen richting het belang van het conflict te zijn. Het feit dat de NOS meer nieuwsitems over het conflict toonde, laat zien dat de NOS meer belang aan het conflict hechtte. Zo werd het overlijden van voormalige president Shimon Peres door de NOS in meerdere items uitgelicht, maar schonk RTL4 hier in geen enkel item over het conflict aandacht aan. Wel waren er op de website van RTL Nieuws op de dag van zijn overlijden meerdere artikelen te lezen.¹⁰⁶ Echter, het feit dat deze artikelen alleen op de website te lezen waren en diezelfde avond niet in de hoofdjournaals naar voren kwamen, toont aan dat er bij RTL4 een mindere mate van belangstelling voor het overlijden was.

4.3.2 Verschil: Uitgangspunten

Een inhoudelijk verschil in de verslaggeving van de NOS en RTL4 zijn de uitgangspunten van waaruit de omroepen redeneerden. Zo hanteerden beide omroepen een ander uitgangspunt van het conflict zelf en de twee partijen uit het conflict. Dit verschil in het uitgangspunt van het conflict zelf kwam door middel van de analyse van de reasoning devices naar voren. Daar bleek dat de NOS thema's rondom het geweldsconflict hanteerde die breder waren dan alleen het geweld. Zo werden bijvoorbeeld ook kunstenaarsprojecten en het dragen van een burkini uitgelicht. RTL4 daarentegen beperkte de verslaggeving tot nieuwsitems over de daden van beide partijen in het geweldsconflict. Daarbij werd er niet alleen verwezen naar gewelddadige incidenten, maar ook naar politieke beslissingen. Waar de NOS tweemaal een poging deed tot het laten zien van een verkleining van de verdeeldheid tussen de twee partijen, bleef deze verdeeldheid bij RTL4 het hoofdthema van ieder nieuwsitem.

In de verslaggeving over de twee partijen was er ook een verschil te zien in het uitgangspunt van de twee omroepen tegenover deze twee partijen. Dit verschil was bijvoorbeeld terug te zien in het gebruik van framing devices, voornamelijk door middel van de beelden die gebruikt zijn. Zoals uit de analyse van deze beelden bleek, maakte de NOS veelal gebruik van het tonen van de Israëliische vlag, zowel in de montages als in de studio zelf. Het feit dat de NOS hierbij voor de Israëliische vlag en niet voor de Palestijnse vlag koos, toont aan dat hun eerste uitgangspunt en referentiekader het land Israël was. Dit is een verschil in vergelijking met de verslaggeving van RTL4. Daarbij werd er slechts eenmaal een Israëliische vlag getoond, als achtergrond bij de besprekingen tussen Benjamin Netanyahu en VN-ambassadeurs.¹⁰⁷ De enige andere keer dat er een vlag werd getoond, was bij een speech van de Amerikaanse John Kerry: daar waren meerdere Amerikaanse vlaggen op de achtergrond te zien.¹⁰⁸ Interessant is daarbij dat RTL4 ook geen Palestijnse vlaggen toonde in de verslaggeving. Daardoor komt de positie tegenover het conflict in het gebruik minder sterk naar voren dan bij de NOS.

¹⁰⁵ Zie Bijlage: tabellen nieuwsitems NOS en RTL4.

¹⁰⁶ "Israëliische ex-president Shimon Peres overleden," RTL Nieuws, geraadpleegd op 22 december 2017, <https://www.rtlnieuws.nl/buitenland/israelische-ex-president-shimon-peres-overleden>.

"Shimon Peres liet tot laatst zijn droom vast," RTL Nieuws, geraadpleegd op 22 december 2017, <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/laatste-videos-nieuws/shimon-peres-hield-tot-laatste-zijn-droom-vast>.

¹⁰⁷ Tabel framing devices RTL (27-12).

¹⁰⁸ Tabel framing devices RTL4 (28-12).

4.3.3 Overeenkomst: morele oordelen

Naast verschillen zijn er echter ook overeenkomsten te vinden in de verslaggeving van beide omroepen. Een belangrijke overeenkomst die op meerdere niveaus terugkwam, is de mate waarin er een moreel oordeel werd toegeschreven aan een van de partijen in het conflict als gevolg van hun daden. Dit kwam bijvoorbeeld naar voren in de framing devices door middel van de verschillende namen die door zowel NOS als RTL4 aan beide partijen werden gegeven. Zoals uit de analyse van de framing devices bleek, was er hierbij sprake van onduidelijkheid over de afbakening van de twee partijen: de namen 'Joden' of 'Israëliërs' en 'Palestijnen' of 'Arabieren' werden zowel bij de NOS als bij RTL4 op verschillende momenten gebruikt en soms zelfs binnen een item met elkaar afgewisseld. Wel was er hierbij sprake van een verschil in de uitvoering: waar de NOS door middel van de verslaggeefster Monique van Hoogstraten meer waarde-geladen benamingen gaf aan de partijen in het conflict, werd dit door RTL4 meer uitbesteed aan anderen in de vorm van interviews met bewoners. Echter, het resultaat van een moreel oordeel was in beide gevallen hetzelfde. Hierdoor kunnen de uitspraken van Matthew Kerbel over de overeenkomsten tussen de publieke en commerciële omroep worden bevestigd: hoewel er inderdaad sprake was van een uitgebreide (NOS) tegenover een vluchtige (RTL4) verslaggeving in de nieuwsitems, werden er door middel van framing door beide omroepen wel dezelfde morele oordelen gegeven.¹⁰⁹

Ook waren er gemeenschappelijke morele oordelen terug te zien in de gebruikte causale verbanden. Concreet is dit terug te vinden in de causale verbanden die de nieuwsitems van zowel de NOS als RTL4 over de (bos)branden in Israël legde.¹¹⁰ Op het eerste gezicht leek de NOS subtieler te zijn in het toeschrijven van een moreel oordeel over de oorzaak van de branden. In tegenstelling tot RTL4 liet de NOS namelijk de optie voor een natuurlijke oorzaak open. Echter, wanneer er gekeken wordt naar het morele oordeel wat werd toegeschreven, was er wel sprake van een harde veroordeling van de daders. Zowel de NOS als RTL4 beschreven hier immers dat alle bosbranden waren aangestoken door de Palestijnen, hoewel uit later onderzoek door de Israëlische minister bleek dat er slechts zeventien van de honderd branden waren aangestoken.¹¹¹

Hieruit blijkt dat zowel de NOS als RTL4 gebruik maakte van bepaalde morele oordelen in hun verslaggeving. Hoewel er in eerste instantie een verschil leek te zijn in de uitvoering van deze morele oordelen, was hier wel in beide gevallen sprake van. Het bestaan van morele oordelen in de verslaggeving van het nieuws is als het ware de concrete uitwerking van de inzichten van Stuart Hall aangaande de constructie van het nieuws: de morele oordelen droegen er mede aan bij dat er geen objectieve 'free flow' aan informatie werd geboden, maar er juist een subjectieve 'structured flow' werd gevormd.¹¹²

4.3.4 Overeenkomst: toeschrijven 'victims mode'

Uit de analyse van het corpusmateriaal blijkt ten slotte dat er niet alleen in de vorm en overkoepelende inhoud van de nieuwsitems vergelijkingen kunnen worden getrokken, maar dat er ook bij beide omroepen sprake was van de toepassing van een bepaalde redeneerstructuur. Specifiek kan hiervoor worden gerefereerd aan het onderzoek

¹⁰⁹ Kerbel, Apee, en Ross, "PBS Ain't So Different," 8-32.

¹¹⁰ Zie Figuur 3 en Figuur 6.

¹¹¹ "Zeker 17 van de 100 branden in Israël zijn aangestoken," NRC.nl, geraadpleegd op 22 december 2017, <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/11/27/zeker-17-van-de-100-branden-in-israel-aangestoken-a1533801>.

¹¹² Hall, "The Structured Communication of Events," 273.

van Wolfsfeld, Frosh en Awabdy. Daarin wordt beschreven op welke manier een verslaggever gebruik kan maken van ofwel een 'defensive mode' ofwel een 'victims mode'.¹¹³ Hoewel uit de eerder genoemde analyse sprake bleek te zijn van beide modes, was het voornamelijk opvallend dat beide omroepen tot op zekere hoogte een 'victims mode' leken toe te schrijven aan de Palestijnen. Het voornaamste voorbeeld hiervan was de beschrijving van de omstreden gebieden waar de Israëliërs nederzettingen hebben gebouwd. Zowel de NOS als RTL4 stelden hierbij dat Israël de bezetter was en de Palestijnen diens slachtoffer. Specifiek was dit terug te zien in de framing devices door de benamingen die beide omroepen gaven aan deze gebieden en door de geschetste oorzaak-gevolg relaties in de nieuwsitems over de bosbranden en de VN-Resolutie. Hoewel niet is vast te stellen of het toepassen van deze 'mode' een opzettelijke handeling is geweest, is het desondanks relevant om vast te stellen dat er door middel van de toepassing van deze mode door zowel de NOS als RTL4 tot op zekere hoogte een kant werd gekozen in het belichten van het conflict.

5 Conclusie

In dit onderzoek is gekeken naar de manier waarop er in de verslaggeving in de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 door middel van framing een bepaald discours over het Israël-Palestina conflict werd geconstrueerd. Hiervoor is er met behulp van de theorieën van Michel Foucault, Stuart Hall en Baldwin van Gorp een constructivistische framing analyse uitgevoerd van de hoofdjournaals van de NOS en RTL4 uit het jaar 2016. Daarbij zijn zowel de framing devices, die de metaforen, voorbeelden, beschrijvingen en woordkeuzes bevatten, als de reasoning devices, waarbij de oorzaak-gevolg relaties en morele oordelen centraal staan, uit de verslaggeving van deze beide omroepen in kaart gebracht. De resultaten van deze devices zijn vervolgens met elkaar vergeleken.

Uit deze resultaten kwam naar voren dat er zowel verschillen als overeenkomsten te vinden zijn in de verslaggeving van de NOS respectievelijk RTL4. Zo bleek dat de duur van de verslaggeving van RTL4 sterk verschilde met die van de NOS en leken er door de verschillende omroepen verschillende uitgangspunten over het conflict te worden gehanteerd. Toch bleek ook dat beide omroepen morele oordelen gaven over bepaalde actoren in het conflict en schreven beiden een 'victims mode' toe aan de Palestijnen.

5.1 Dominant discours

Hieruit blijkt vervolgens dat de verslaggeving van beide omroepen kan worden gekoppeld aan Michel Foucaults concept van discours.¹¹⁴ Zoals in de analyse naar voren kwam, bestonden er zowel binnen de verslaggeving van de omroep zelf als tussen de twee omroepen verschillende overeenkomsten en patronen. Door middel van de framing devices kwam bijvoorbeeld naar voren dat zowel de NOS als RTL4 niet eenduidig waren in hun beschrijvingen van de twee partijen in het conflict, doordat zij afwisselend verwezen naar nationaliteit en geloof. Daarnaast gaven beide omroepen door middel van hun verslaggevers morele waardeoordelen aan bijvoorbeeld de [Palestijnse] brandstichters na de bosbranden. Hoewel het volgens Stuart Hall ook niet mogelijk is om compleet

¹¹³ Wolfsfeld, Frosh, and Awabdy, "Covering Death in Conflicts," 403.

¹¹⁴ Foucault, "Orders of discourse," 7-30.

objectief verslag te doen, bood deze wijze van verslaggeving wel een kader (letterlijk: frame), welke het discours rondom het conflict mede construeerde.¹¹⁵

De beschreven overeenkomsten en patronen tussen en binnen beide omroepen wijzen naar het bestaan van een dominant discours over het conflict. Zoals Foucault stelt, is dit een geconstrueerd dominant idee binnen de samenleving over een bepaald fenomeen, die haar uiting vindt door middel van taal.¹¹⁶ Voornamelijk de terugkerende beschrijvingen van door Israël 'bezet gebied' en het patroon van de 'victims mode' die door beide omroepen zowel door middel van de framing devices als de reasoning devices werd toegeschreven aan de Palestijnen, tonen aan dat zowel de NOS als RTL4 tot op zekere hoogte slechts een enkele kant van het conflict uitlichten en daarmee gezamenlijk een dominant idee over het conflict naar voren brachten: het idee dat Israël de Palestijnen bezetten en daarbij oorlogsgeweld gebruiken, waartegen de Palestijnen zich alleen kunnen verdedigen door middel van terreurdaden. Dit geconstrueerde discours kan vervolgens als dominant worden beschouwd door de machtspositie die deze twee omroepen toentertijd bezaten. Volgens William A. Gamson konden deze media immers een groot publiek bereiken, waardoor het door hen gepresenteerde discours als invloedrijk was binnen de samenleving.¹¹⁷

5.2 Relativerend

Het bestaan van een dominant discours kan echter ook worden gerelativeerd. Hoewel de NOS en RTL4 hetzelfde morele oordeel toeschreven aan de Palestijnen, en daarmee indirect ook aan de Israëliërs, waren er ook wel degelijk verschillen in de verslaggeving. Zo toonde de NOS een ander beeld van het conflict door ook positieve en verzoenende activiteiten tussen de twee partijen uit te lichten, terwijl RTL4 dit achterwege liet. Ook gaf NOS verslaggeefster Monique van Hoogstraten zelf morele oordelen, terwijl RTL4 verslaggever Olaf Koens dit uitbesteedde aan anderen door middel van interviews. In combinatie met het feit dat RTL4 beduidend minder zendtijd uittrok voor het tonen van het conflict, blijkt hieruit dat de omroepen een verschillende benadering tegenover het conflict hanteerden. Hierdoor kan er dan ook niet gesproken worden van een volledig dominant discours: een kijker van het NOS Hoofdjournaal zal hierdoor immers een ander beeld hebben verkregen over het conflict dan een kijker van het RTL4 Nieuws.

Daarnaast kan de verslaggeving van zowel de NOS als RTL4 niet als volledig subjectief worden beschouwd. Hoewel er inderdaad sprake was van morele oordelen, was er ook in bijna ieder nieuwsitem sprake van een door Hall besproken 'consensus'. Wanneer er bijvoorbeeld een voorstander van Israël werd geïnterviewd, werd daar bijna altijd een tegenstander tegenover gezet. Hoewel de invulling van deze interviews wel verschilde, leken zowel de NOS als RTL4 op deze manier wel een poging te doen om het conflict van beide kanten in beeld te brengen.

Een laatste relativering van het bestaan van een dominant discours ligt in de verhouding tussen het beeld en geluid in de verslaggeving van de twee omroepen. Zoals in de analyse van de framing devices naar voren kwam, strookten de beelden meerdere malen niet met de gesproken tekst. Bij de NOS was hier bijvoorbeeld sprake van in het nieuwsitem over het overlijden van Shimon Peres, bij RTL4 in het nieuwsitem over de bosbranden. In beide

¹¹⁵ Hall, "The Structured Communication of Events," 273.

¹¹⁶ Foucault, "Orders of discourse," 7-30.

¹¹⁷ Gamson, and Modigliani, "Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power," 3.

gevallen spraken de beelden de tekst dus letterlijk tegen, waardoor er in het nieuwsitem geen eenduidig beeld werd geschetst. Op deze manier kan dan ook worden gesteld dat er zelfs binnen de individuele nieuwsitems niet altijd een dominant discours naar voren werd gebracht.

Kortom, hoewel de NOS en RTL4 door middel van framing wel degelijk een dominant discours construeerden aangaande de partijen binnen het Israël-Palestina conflict, kan het bestaan van een dominant discours over het conflict deels worden gerelativeerd door het bestaan van tegenstrijdige elementen, zowel tussen de twee zenders als binnen de nieuwsitems zelf.

5.3 Reflecterend

Hoewel er in dit onderzoek gepoogd is een zo objectief mogelijke positie in te nemen, is een objectief uitgangspunt tegenover het conflict onmogelijk gebleken. Het feit dat ik mij al meerdere jaren interesseer in het Israël-Palestina conflict, maakte dat ik persoonlijk al een beeld over het conflict had gevormd. Daarnaast speelde het feit dat ik een christelijke opvoeding heb gehad een belangrijke rol in de vorming van een beeld over de twee partijen uit het conflict. Gezamenlijk zorgden deze twee onderdelen ervoor dat ik een gekleurde achtergrond had alvorens ik aan het onderzoek begon.

Naast een persoonlijke achtergrond is ook de corpusbepaling tot een beperking van het onderzoek gebleken. Aangezien het Israël-Palestina conflict een langlopend conflict is, gaf een analyse van de verslaggeving van een enkel jaar het conflict slechts op een beperkte manier weer. Ook het feit dat er gekozen is om alleen de hoofdjournaals van beide omroepen te bekijken, zorgde ervoor dat de conclusies die in dit onderzoek zijn getrokken, alleen valide zijn voor deze specifieke nieuwsitems. Een belangrijke noot bij de bepaling van het corpus is daarbij de beschikbaarheid van het materiaal. Waar de NOS het archief voor iedereen openstelde, was hier bij RTL4 geen sprake van. De nieuwsitems van de NOS zijn allemaal gratis bekeken via de website van de NPO, maar de nieuwsitems van RTL4 zijn via een persoonlijk e-mail contact verkregen. Hoewel ik daarbij vertrouwen op het materiaal wat geleverd werd, is het mogelijk dat er hierdoor items ontbraken in het geanalyseerde materiaal. Daarnaast waren de nieuwsitems van RTL4 niet compleet: ieder nieuwsitem besloeg enkel de montage en niet het beeldmateriaal vanuit de studio. Ook was van sommige nieuwsitems het geluid niet beschikbaar. Hoewel het onderzoek hoogstwaarschijnlijk niet tot geheel andere conclusies zou hebben geleid wanneer dit materiaal wel beschikbaar was geweest, is de analyse op deze manier niet volledig geweest.

5.4 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

Om in de toekomst wel een volledige analyse te kunnen uitvoeren, zijn er verschillende aanbevelingen voor toekomstig onderzoek te noemen. Zo zou een toekomstig onderzoeker het corpusmateriaal kunnen uitbreiden, bijvoorbeeld door naast de hoofdjournaals ook de dagjournaals van de NOS en RTL4 te bestuderen. Op deze manier zou niet alleen het te analyseren materiaal worden vergroot, maar zou ook de relevantie die door de NOS en RTL4 wordt toegeschreven aan het conflict, helder naar voren kunnen worden gebracht. In dit onderzoek leek RTL4 door het geringe aantal geanalyseerde minuten weinig tot geen aandacht aan het conflict te besteden.

Echter, wanneer ook diens dagjournaals worden meegenomen in de analyse, kan dit beeld mogelijk worden veranderd.

Daarnaast is het ook mogelijk om een langere periode dan een jaar te analyseren. Aangezien er door de jaren heen verschillende oorlogen zijn geweest die het conflict hebben veranderd, zoals de Jom Kipoeroorlog in 1973 en de Eerste Intifada vanaf 1983, is het waarschijnlijk dat de Nederlandse opvatting over dit conflict door de jaren heen aan verandering onderhevig is geweest. Het is daarom ook relevant om te onderzoeken in hoeverre deze verandering terug te zien was in de verslaggeving over het conflict uit die tijd.

Ten derde is het relevant om in de toekomst niet alleen te kijken naar de verslaggeving over het conflict vanuit het perspectief van een buitenstaander, maar juist ook vanuit het interne perspectief van Israëliische hoofdjournaal. Door een vergelijking te trekken tussen het interne en externe perspectief op het conflict kan op deze manier mogelijk een duidelijker onderscheid worden gemaakt in de verslaggeving en perceptie op het conflict dan in dit onderzoek het geval was.

Al met al is gebleken dat de NOS en RTL4, door middel van het gebruik van framing in de verslaggeving, tot op zekere hoogte een dominant discours aangaande het Israël-Palestina conflict construeerden. Het feit dat er daarbij sprake was van tegenstrijdigheden in de verslaggeving van de twee omroepen en binnen individuele nieuwsitems, toont aan dat een het vormen van een perceptie over het conflict niet alleen erg ingewikkeld is, maar vooral ook dat verslaggeven gelijk staat aan construeren.

Literatuurlijst

- D'Angelo, Paul, en Jim A. Kuypers. *Doing News Framing Analysis : Empirical and Theoretical Perspectives*. Oxfordshire: Taylor and Francis, 2009.
- De Vreese, Claes. "News Framing: Theory and Typology." *Information Design Journal + Document Design* 13, nr.1 (2005): 51-62.
- Durham, Meenaskhi Gigi, en Douglas M. Kellner. "13: Encoding/Decoding." In *Media and Cultural Studies: KeyWorks in Cultural Studies*, geredigeerd door Meenaskhi Gigi Durham en Douglas M. Kellner, 163-173. Oxford: Blackwell Publishing Ltd, 2009.
- Evans, Matt. "Framing international conflicts: Media coverage of fighting in the Middle East." *International Journal of Media & Cultural Politics* 6, nr.2 (2010): 209-233.
- Finkelstein, Norman. *Image and the Reality of the Israel-Palestine Conflict*. New York: Verso books, 1995.
- Foucault, Michel. "Orders of discourse." *Social Science Information* 10, no.2 (1971): 7-30.
- Gamson, William A., en Andre Modigliani. "Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach." *American Journal of Sociology* 95, nr.1 (1989): 1-37.
- Gamson, William A., Croteau, David, Hoynes, William en Theodore Sasson. "Media Images and the Social Construction of Reality." *Annual Review of Sociology* 18 (1992): 373-393.
- Gelvin, James L. *The Israel-Palestine Conflict: One Hundred Years of War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
- Gitlin, Todd. *The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left*. Berkeley: University of California Press, 2003.
- Hall, Stuart. "The Structured Communication of Events." In *Society and the Social Sciences: An Introduction*, geredigeerd door David Potter, 1-42. London: Routledge, 1989.
- Joris Luyendijk. "Het zijn net mensen: beelden uit het Midden-Oosten." Geraadpleegd op 7 oktober 2017. http://www.jorisluyendijk.nl/?page_id=4015&productid=3.
- Kerbel, Matthew R., Apee, Sumaiya, en Marc Howard Ross. "PBS Ain't So Different: Public Broadcasting, Election Frames, and Democratic Empowerment." *Press/Politics* 5, nr.4 (2000): 8-32.
- Maoz, Ifat en Clark McCauley. "Psychological Correlates of Support for Compromise: A Polling Study of Jewish-Israeli Attitudes toward Solutions to the Israeli-Palestinian Conflict." *Political Psychology* 26, nr.5 (2005), 791-807.
- NOS. "Organisatie: Taken en Missie." Geraadpleegd op 28 september 2017. <https://over.nos.nl/organisatie/takenmissie>.
- NOS. "Trump erkent Jeruzalem als hoofdstad van Israël." Geraadpleegd op 10 januari 2018. <https://nos.nl/artikel/2206170-trump-erkent-jeruzalem-als-hoofdstad-van-israel.html>.

- NRC.nl. "Zeker 17 van de 100 branden in Israël zijn aangestoken." Geraadpleegd op 22 december 2017. <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/11/27/zeker-17-van-de-100-branden-in-israel-aangestoken-a1533801>.
- NU.nl. "Erkenning Jeruzalem als hoofdstad Israël door VS is groot veiligheidsrisico." Geraadpleegd op 10 januari 2018. <https://www.nu.nl/midden-oostenconflict/5037950/erkenning-jeruzalem-als-hoofdstad-israel-vs-groot-veiligheidsrisico.html>.
- Pan, Zhongdang, en Gerald M. Kosicki. "Framing Analysis: An Approach to News Discourse." *Political Communication* 10 (1993): 111-132.
- Roelants, Carolien. "Israël is in bezet Palestijns gebied. En blijft. Voorgoed." NRC.nl. Geraadpleegd op 18 december 2017. <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/09/04/israel-is-in-bezet-palestijns-gebied-en-blijft-voorgoed-12814290-a1572115>.
- RTL Nieuws. "Israëlische ex-president Shimon Peres overleden." Geraadpleegd op 22 december 2017. <https://www.rtlnieuws.nl/buitenland/israelische-ex-president-shimon-peres-overleden>.
- RTL Nieuws. "Media code: missie." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://rtlnl.cdn.prismic.io/rtlnl%2F95cc7872b1c6-454b-84f8fc414a68a4fe_media+code+rtl.pdf.
- RTL Nieuws. "'Onrechtvaardig en immoreel': woedende protesten na besluit Trump over Jeruzalem." Geraadpleegd op 10 januari 2018, <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/laatste-videos-nieuws/onrechtvaardig-en-immoreel-woedende-protesten-na-besluit-trump-over>.
- RTL Nieuws. "Shimon Peres liet tot laatst zijn droom vast." Geraadpleegd op 22 december 2017. <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/laatste-videos-nieuws/shimon-peres-hield-tot-laatst-zijn-droom-vast>.
- Ruigrok, Nel, en Wouter van Atteveldt. "Global Angling with a Local Angle: How U.S., British, and Dutch Newspapers Frame Global and Local Terrorist Attacks." *Press/Politics* 12, nr.1 (2007): 68-90.
- SKO TV Kijkcijfers. "Week Top 100." Geraadpleegd op 7 oktober 2017. https://kijkonderzoek.nl/component/com_kijkcijfers/Itemid,133/file,w1-0-0-p.
- Trouw. "Wereldwijd protest tegen Trumps erkenning van Jeruzalem als Israëlische hoofdstad." Geraadpleegd op 10 januari 2018. <https://www.trouw.nl/home/wereldwijd-protest-tegen-trumps-erkenning-van-jeruzalem-als-israelische-hoofdstad~ae826a1d/>.
- Van Gorp, Baldwin. "Een constructivistische kijk op het concept framing." *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* 34, nr.3 (2006): 246-256.
- Van Gorp, Baldwin. "Het reconstrueren van frames via inductieve inhoudsanalyse: uitgangspunten en procedures." *KWALON: Tijdschrift voor Kwalitatief Onderzoek in Nederland* 12, nr.2 (2007): 13-18.
- Vermeulen, Cees, en Willem E. Saris. "Het sociologisch raadsel van de haviken en de duiven." *Mens en Maatschappij* 56 nr.1 (1981): 5-21.
- Weinstein, Eugene A. "Development of the concept of flag and the sense of national identity." *Child Development* 28, nr.2 (1957): 167-174.

Wolfsfeld, Gadi, Frosh, Paul, en Maurice T. Awabdy. "Covering Death in Conflicts: Coverage of the Second Intifada on Israeli and Palestinian Television." *Journal of Peace Research* 45, nr.3 (2008): 401-417.

Geraadpleegde nieuwsuitzendingen

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 1 januari 2016." Geraadpleegd op 16 december 2017. https://npo.nl/nos-journaal/01-01-2016/POW_02990703.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 8 januari 2016." Geraadpleegd op 16 december, 2017. https://npo.nl/nos-journaal/08-01-2016/POW_02990708.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 15 januari 2016." Geraadpleegd op 16 december 2017. https://npo.nl/nos-journaal/15-01-2016/POW_02990713.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 15 maart 2016." Geraadpleegd op 16 december 2017. https://npo.nl/nos-journaal/15-03-2016/POW_02990755.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 24 maart 2016." Geraadpleegd op 10 januari, 2018. https://npo.nl/nos-journaal/24-03-2016/POW_02990762

NOS. "NOS Journaal 20:00 18 april 2016." Geraadpleegd op 10 januari, 2018. https://npo.nl/nos-journaal/18-04-2016/POW_02990779

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 8 mei 2016." Geraadpleegd op 11 december 2017. https://npo.nl/nos-journaal/08-05-2016/POW_02991042.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 13 mei 2016." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://npo.nl/nos-journaal/13-05-2016/POW_02990798.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 20 mei 2016." Geraadpleegd op 16 december, 2017. https://npo.nl/nos-journaal/20-05-2016/POW_02990803.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 9 juni 2016." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://npo.nl/nos-journaal/09-06-2016/POW_02990817

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 11 augustus 2016." Geraadpleegd op 16 december 2017. https://npo.nl/nos-journaal/11-08-2016/POW_02990862.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 26 augustus 2016." Geraadpleegd op 16 december 2017. https://npo.nl/nos-journaal/26-08-2016/POW_02990873.

NOS. "NOS Journaal 20:00 uur 6 september 2016." Geraadpleegd op 11 december 2017.

https://npo.nl/nos-journaal/06-09-2016/POW_02990880.

NOS. "NOS Journaal 20:00 28 september 2016." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://npo.nl/nos-journaal/28-09-2016/POW_02990896.

https://npo.nl/nos-journaal/28-09-2016/POW_02990896.

NOS. "NOS Journaal 20:00 29 september 2016." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://npo.nl/nos-journaal/29-09-2016/POW_02990897.

https://npo.nl/nos-journaal/29-09-2016/POW_02990897.

NOS. "NOS Journaal 20:00 30 september 2016." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://npo.nl/nos-journaal/30-09-2016/POW_02990898.

https://npo.nl/nos-journaal/30-09-2016/POW_02990898.

NOS. "NOS Journaal 20:00 24 november 2016." Geraadpleegd op 10 januari, 2018. https://npo.nl/nos-journaal/24-11-2016/POW_02990937.

https://npo.nl/nos-journaal/24-11-2016/POW_02990937.

NOS. "NOS Journaal 20:00 24 december 2016." Geraadpleegd op 10 januari 2018. https://npo.nl/nos-journaal/24-12-2016/POW_02991019.

https://npo.nl/nos-journaal/24-12-2016/POW_02991019.

RTL Archief. "RTL Nieuws – 19:30 uur: 20 februari 2016."

RTL Archief. "RTL Nieuws – 19:30 uur: 09 juni 2016."

RTL Archief. "RTL Nieuws – 19:30 uur: 25 november 2016."

RTL Archief. "RTL Nieuws – 19:30 uur: 24 december 2016."

RTL Archief. "RTL Nieuws – 19:30 uur: 27 december 2016."

RTL Archief. "RTL Nieuws – 19:30 uur: 28 december 2016."

Bijlagen

Afbeeldingen

Afbeelding 1: Israëliische vlag op de achtergrond in de studio van NOS [Bron: NOS]

Afbeelding 2: Israëliische vlag en Europese kaart op de achtergrond in de studio van NOS [Bron: NOS]

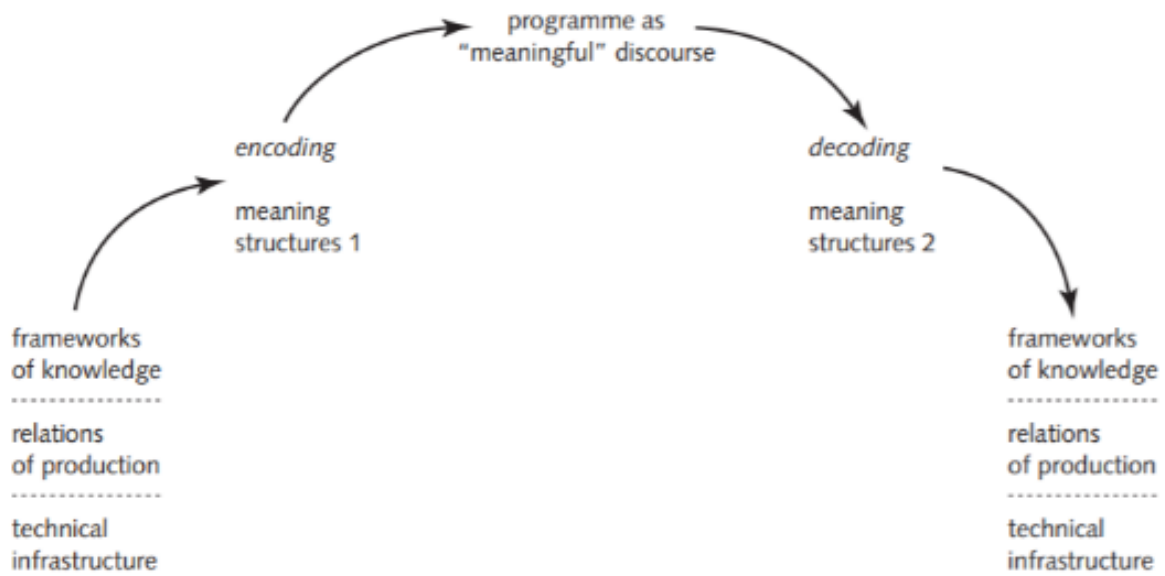

Afbeelding 3: Beelden van Israëlische brandweerlieden na de bosbranden [Bron: RTL4]

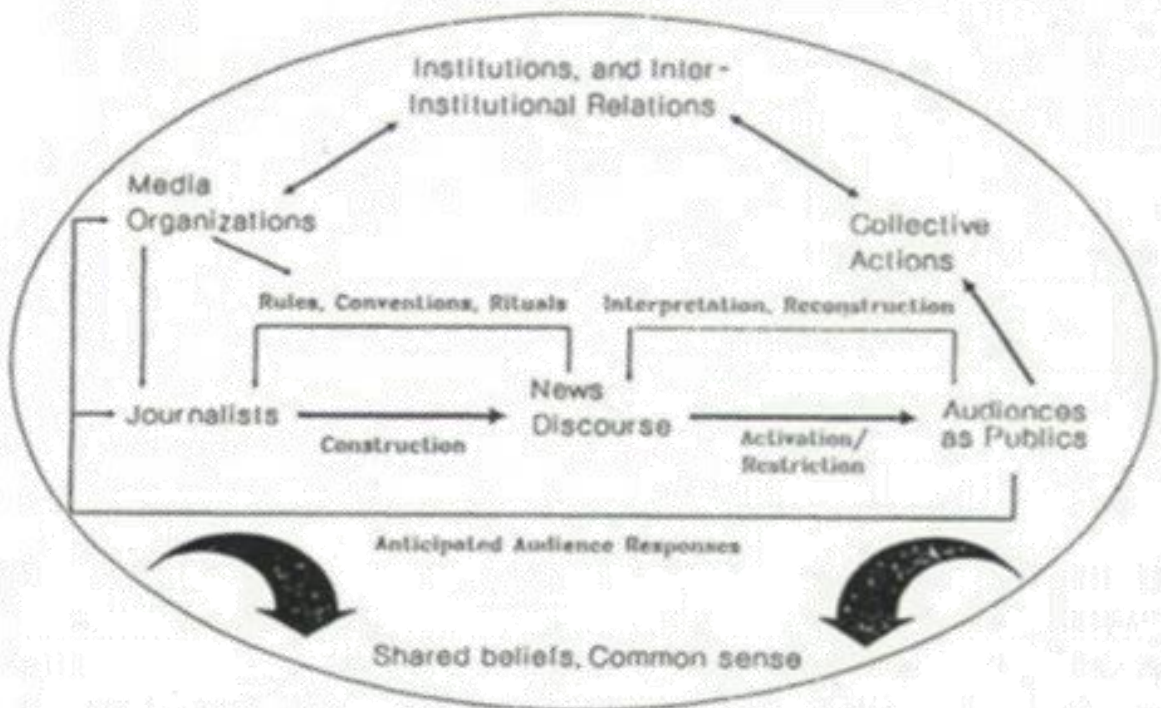
	Name	Shoot ...	reporter
LAAT Israël: Joodse extremisten vervolgd voor moord gezin.Consolidated.01	2016-01-03		
19.30 Vakantie in bezetgebied: AirBnB bij Israëlische kolonisten.Consolidated.01	2016-02-20		Olaf Koens
19.30 NO Straftmaatregelen Israël: Leger in actie na aanslag Tel Aviv.Consolidated.01	2016-06-09		
LAAT Israël: Leger voert vergeldingsacties uit.Consolidated.01	2016-07-04		
18.00 Midden-Oosten: Boeren in grote problemen door hittegolf.Consolidated.01	2016-08-08		
19.30 Felle branden in Israël blijken aangestoken.Consolidated.01	2016-11-25		Olaf Koens
LAAT NO VN-Veilighedsraad / Motie aangenomen tegen bouw nederzettingen Israël.Consolidated.01	2016-12-23		
19.30 Nederzettingen Israël / VS niet achter Israël in VN-Veilighedsraad.Consolidated.01	2016-12-24		
19.30 Ondanks VN-resolutie: Israël gaat door met bouwen nederzettingen.Consolidated.01	2016-12-27		Olaf Koens
19.30 NO Waarschuwing Kery: Oplossing Israël-Palestijnen in gevaar.Consolidated.01	2016-12-28		
11.00 Jeruzalem: Blijft uit over nieuwe nederzettingen uitgesteld.Consolidated.01	2016-12-28		

Afbeelding 4: Bijgesneden screenshot items Israël-Palestina conflict 2016 op RTL Hoofdjournaal (19:30). [Bron: E-mail correspondentie met Hoofd Documentatie RTL Nieuws Karen Kamperman]

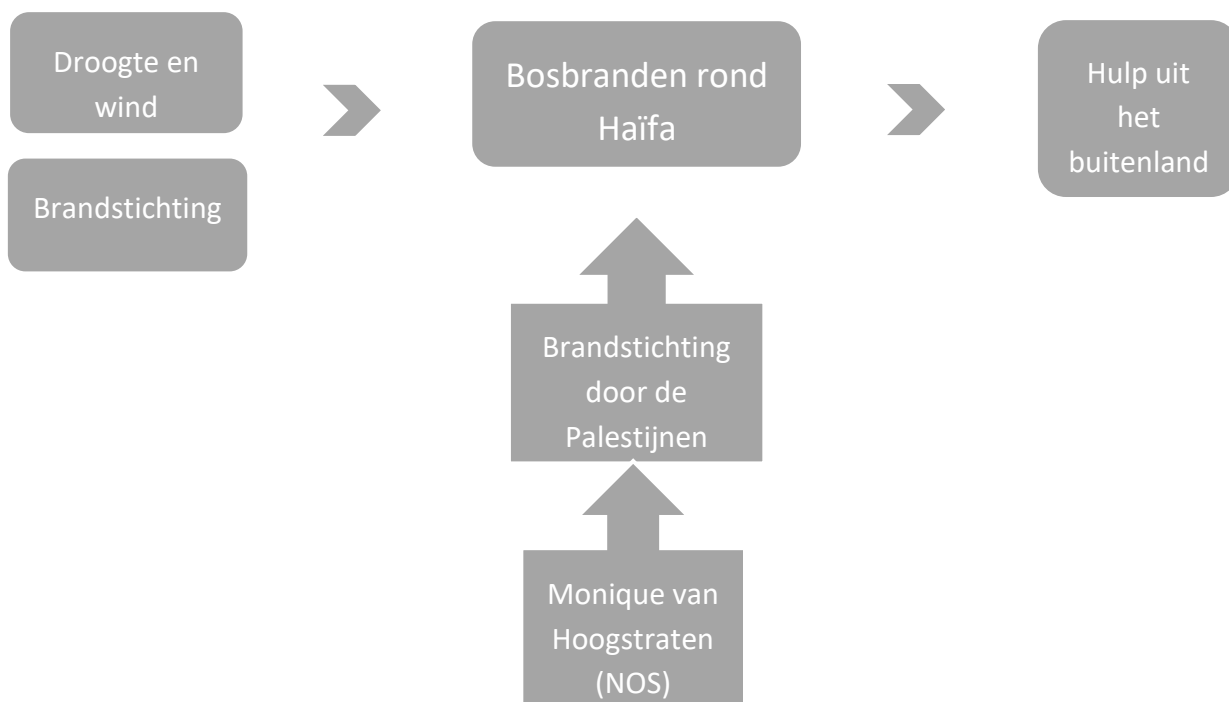
Figuren

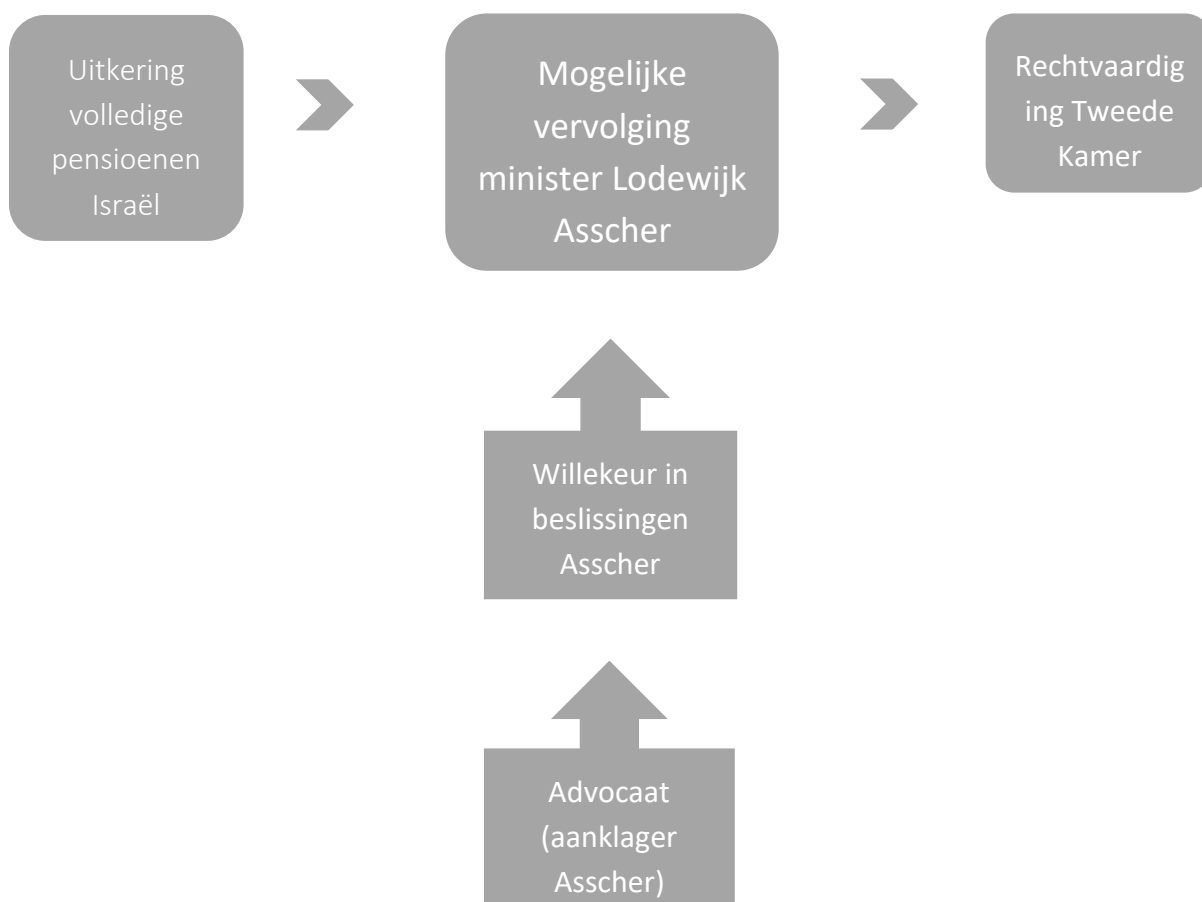
Figuur 1: Model van totstandkoming en interpretatie van nieuwsberichten volgens Stuart Hall

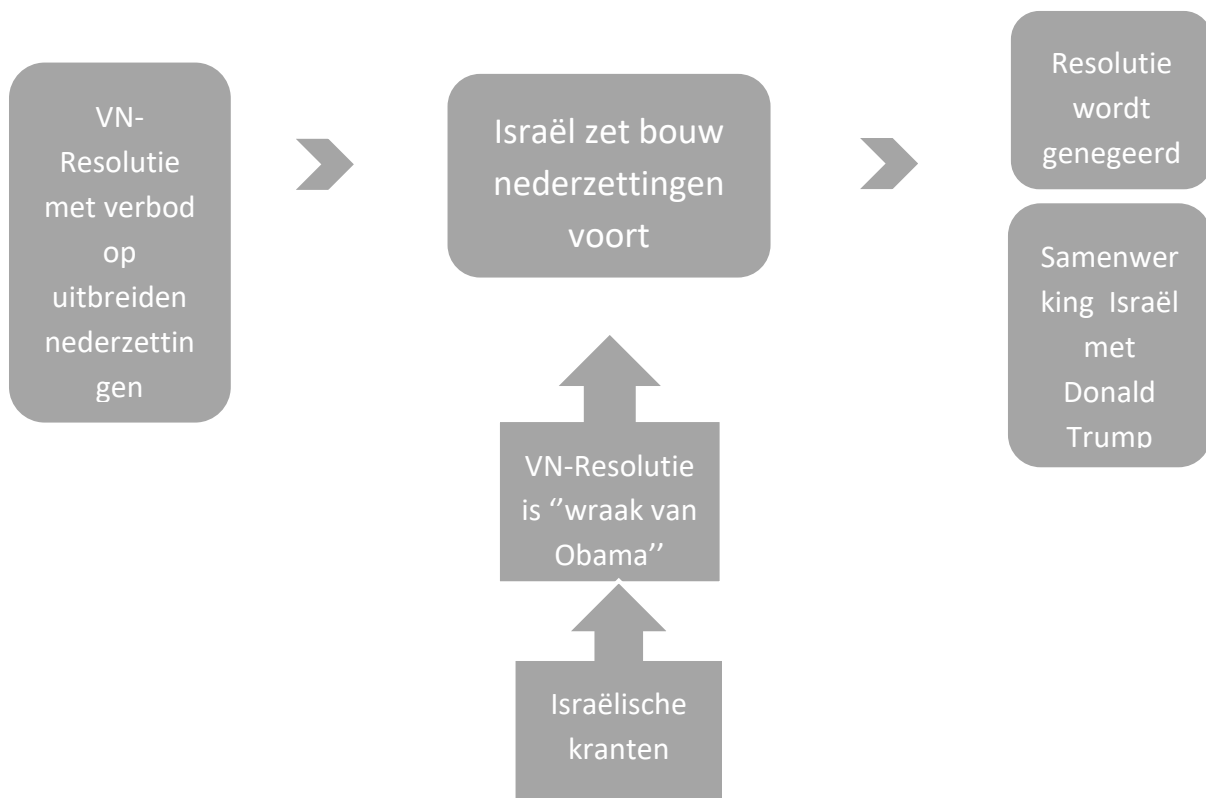
Figuur 2: Model van totstandkoming en interpretatie van nieuwsberichten volgens Pan & Kosicki

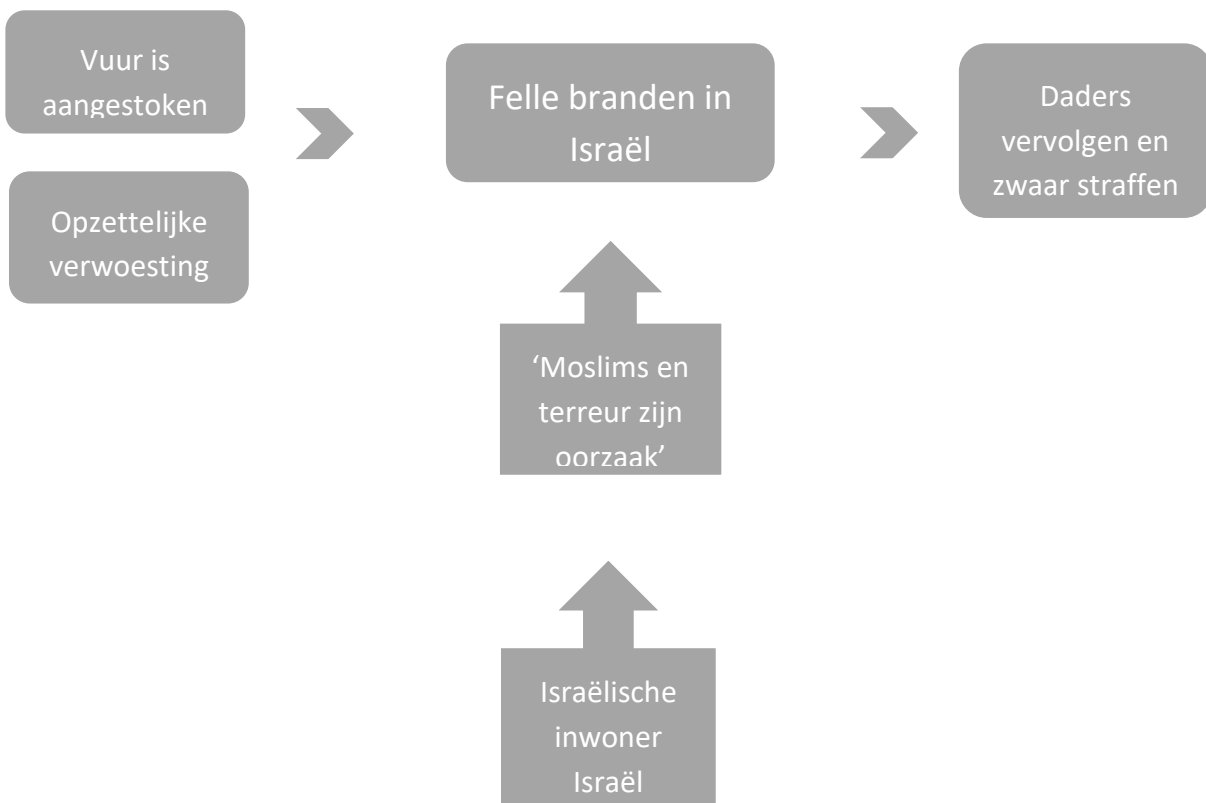
Figuur 3: Schematisch overzicht van reasoning devices NOS in verslaggeving over de bosbranden

Figuur 4: Schematisch overzicht van reasoning devices NOS in verslaggeving de mogelijke vervolging van minister Assche

Figuur 5: Schematisch overzicht van reasoning devices NOS in verslaggeving van de voortzetting van de bouw van nederzettingen door Israël

Figuur 6: Schematisch overzicht van reasoning devices RTL4 in verslaggeving over de bosbranden

Tabellen

Tabel 1: inventarisatie items Israël-Palestina conflict 2016 op NOS Hoofdjournaal (20:00)

In de tabel is een onderscheid gemaakt tussen de items uit het hoofdjournaal over Israël waarbij er wél expliciet naar het Israël-Palestina conflict werd verwezen en de items waarbij niet werd gedaan. De items die niet naar het conflict verwezen zijn in het grijs aangegeven en worden niet meegenomen in de totale duur van het materiaal. De titels die onder het kopje 'Onderwerp' staan, zijn de titels zoals deze vermeld zijn in de catalogus van de NOS zelf.

Nummer item	Datum uitzending	Onderwerp	Duur (in minuten)
1.	01 januari 2016	TWEE DODEN BIJ AANSLAG OP CAFÉ IN ISRAËLISCHE STAD TEL AVIV	00:18
2.	08 januari 2016	POLITIE ISRAËL DOODT DADER AANSLAG OP CAFÉ IN TEL AVIV	00:15
3.	15 januari 2016	KUNSTPROJECTEN IN ISRAËL PROBEREN JODEN EN PALESTIJNEN DICHTER TOT ELKAAR TE LATEN KOMEN	02:31
4.	15 februari 2016	OUD-PREMIER ISRAËL EHUD OLMERT BEGINT AAN CELSTRAF WEGENS CORRUPTIE	00:48
5.	15 maart 2016	ISRAËL CLAIMT VELE HECTARE GROND OP WESTELIJKE JORDAANOEVER TOT STAATSEIGENDOM	00:23
6.	24 maart 2016	ISRAËLISCHE MILITAIR AANGEHOUDEN VOOR DOODSCHieten PALESTIJN	00:56
7.	18 april 2016	ISRAËLISCHE MILITAIR DIE PALESTIJN DOODSCHOOT WORDT VERVOLGD	00:29
8.	29 april 2016	VEEL FRANSE JODEN EMIGREREN NAAR ISRAËL	02:29
9.	08 mei 2016	MENSENRECHTENORGANISATIES IN ISRAËL GEVOLGD DOOR GEHEIME DIENST REGERING	03:00
10.	13 mei 2016	BELANGRIJKE COMMANDANT HEZBOLLAH GEDOOD DOOR ISRAËLISCH LEGER	00:16
11.	16 mei 2016	ROMEINSE SCHAT GEVONDEN VOOR KUST VAN ISRAËL	01:15
12.	20 mei 2016	STIJGING IN AANTAL ZELFVERBRANDINGEN IN DE GAZASTROOK	02:43
13.	09 juni 2016	ISRAËL BEPERKT REISMOGELIJKHEDEN PALESTIJNEN NA AANSLAG IN TEL AVIV	02:19
14.	11 augustus 2016	PRO-PALESTIJNSE JURISTE IN NEDERLAND MELDT BEDREIGINGEN	03:03
15.	26 augustus 2016	BOERKINI ZEER GEBRUIKELIJK OP STRANDEN IN ISRAËL	02:00
16.		ISRAËLISCHE PREMIER BENJAMIN NETANYAHU OP BEZOEK IN NEDERLAND	01:49

	6 september 2016		
17.	28 september 2016	OUD-PRESIDENT ISRAËL SHIMON PERES (93) OVERLEDEN	03:26
18.	29 september 2016	ADVOCATENKANTOOR WIL MINISTER LODEWIJK ASSCHER VERVOLGEN VOOR VERSTREKKEN AOW AAN JOODSE KOLONISTEN	03:11
19.	30 september 2016	OUD-PRESIDENT ISRAËL SHIMON PERES BEGRAVEN IN JERUZALEM	01:51
20.	24 november 2016	BOSBRANDEN ROND HAIFA IN ISRAËL MOGELIJK AANGESTOKEN	02:05
21.	24 december 2016	WOEDE IN ISRAËL NA RESOLUTIE VEILIGHEIDSRAAD OVER NEDERZETTINGENBELEID	02:10
			Totaal 32:45

[Bron: www.in.beeldengeluid.nl]

Tabel 2: inventarisatie items Israël-Palestina conflict 2016 op RTL4 Hoofdjournaal (19:30)

Overzicht van de zes nieuwsitems aangaande het Israël-Palestina conflict door RTL4. De titels die onder het kopje 'Onderwerp' staan, zijn de titels zoals deze vermeld zijn in de catalogus van RTL zelf.

Nummer item	Datum uitzending	Onderwerp	Duur (in minuten)
1.	20 februari 2016	VAKANTIE IN BEZET GEBIED: AIRBNB BIJ ISRAËLISCHE KOLONISTEN	02:24
2.	09 juni 2016	STRAFMAATREGELEN IN ISRAËL: LEGER IN ACTIE NA AANSLAG TEL AVIV	00:28
3.	25 november 2016	FELLE BRANDEN IN ISRAËL BLIJKEN AANGESTOKEN	01:42
4.	24 december 2016	NEDERZETTINGEN ISRAËL / VS NIET ACHTER ISRAËL IN VN-VEILIGHEIDSRAAD	00:28
5.	27 december 2016	ONDANKS VN-RESOLUTIE: ISRAËL GAAT DOOR MET BOUWEN NEDERZETTINGEN	01:20
6.	28 december 2016	WAARSCHUWING KERRY: OPLOSSING ISRAËL-PALESTIJNEN IN GEVAAR	00:24
			Totaal 6:46

Bron: Montage-materiaal nieuwsitems Israël-Palestina conflict RTL4, verkregen via Hoofd Documentatie RTL Nieuws Karen Kamperman

Framing devices NOS

Datum	Onderwerp	Woordkeuzes	Metaforen	Voorbeelden	Beschrijvingen	Beelden
01-01-2016	TWEE DODEN BIJ AANSLAG OP CAFÉ IN ISRAËLISCHE STAD TEL AVIV				Rob Trip: "Een aanslag bij een café in het centrum van Tel Aviv, in Israël."	Vage beelden van een beveiligingscamera waarop de dader te zien is. Beelden van de ravage die de man heeft achtergelaten.
08-01-2016	POLITIE ISRAËL DOODT DADER AANSLAG OP CAFÉ IN TEL AVIV	Rob Trip: "De Israëlische politie heeft de Arabische man gedood..."	Rob Trip: De politie was 'een klopjacht ' begonnen naar de man		Rob Trip: "De Israëlische politie heeft de Arabische man gedood die verdacht wordt van een schietpartij op Nieuwjaarsdag."	Vage beelden van de chaos die de schietpartij veroorzaakte. Israëlische leger die op straat orde probeert te houden en de ravage probeert op te ruimen.
15-01-2016	KUNSTPROJECTEN IN ISRAËL PROBEREN JODEN EN PALESTIJNEN DICHTER TOT ELKAAR TE LATEN KOMEN	Rik van de Westelaken: "Het geweld in Israël, tussen Joden en Palestijnen ..." Rik van de Westelaken: "Kunstprojecten waarin Israëliërs en Arabieren dicht bij elkaar komen, letterlijk." Monique van Hoogstraten: " Arabieren en Joden , religieuzen en seculieren. Allemaal Israëliërs , maar vaak zo ver van elkaar." "Een protest tegen de rechtse minister van Onderwijs, die op school een boek verbiedt over een liefde tussen een Jood en een Palestijn ."	Rik van de Westelaken: Het geweld is ' nauwelijks te beteugelen '	De kunstprojecten van de Israëlische kunstenares Deborah: het minutenlang in de ogen kijken van een ander en het zoenen met een ander voor de camera.	Israëlische vrouw: "We moeten meer liefde dan haat verspreiden. Onze regering doet dat niet, dus moeten we het zelf doen." Monique van Hoogstraten: "Dit zoenen is politiek . Een protest tegen de rechtse minister van Onderwijs."	Op de achtergrond in de studio zijn vier mannen te zien die zoenen en bijna zoenen. Beelden van de kunstenares die uitleg geeft over het project in een kleurrijk grasveld en ondertussen sinaasappels plukt. Beelden van de projecten zelf, waarbij mensen elkaar aankijken, lachen en elkaar zoenen.

15-03-2016	ISRAËL CLAIMT VELE HECTARE GROND OP WESTELIJKE JORDAANOEVER TOT STAATSEIGENDOM	Rob Trip: "Israël heeft 240 hectare land op de Westelijke Jordaanoever tot staatseigendom bestempeld."			Rob Trip: "De grootste inname in jaren."	Beelden van verlaten land waar een bus doorheen rijdt. Beelden van een wapperende Israëlische vlag.
24-03-2016	ISRAËLISCHE MILITAIR AANGEHOUDEN VOOR DOODSCHieten PALESTIJN	Annechien Steenhuizen: "De Palestijn had geprobeerd om een Israëlische militair neer te steken."			Annechien Steenhuizen: "Ik waarschuw wel dat de beelden die nu volgen, schokkend zijn." NOS-verslaggever: "Die (Israëlische militair) raakte lichtgewond en wordt, zoals te zien is op de beelden, behandeld door ambulancepersoneel. Terwijl de Palestijn gewond op de grond ligt, schiet een andere Israëlische militair de Palestijn dood." NOS-verslaggever: "Een woordvoerder van het Israëlische leger noemt de executie een ernstige schending van de waarden van het leger."	Beelden van de Palestijn die gewond op de grond ligt. Beelden van de militair die verzorgd wordt door ambulancepersoneel. Beelden van een Israëlische militair die de gewonde Palestijn neerschiet. Vage beelden (uitzoomen) van de Palestijn die dood op de grond ligt, met bloed langs zijn lichaam.
18-04-2016	ISRAËLISCHE MILITAIR DIE PALESTIJN DOODSCHOOT WORDT VERVOLGD	Rik van de Westelaken: "De Israëlische militair die vorige maand een gewonde Palestijn die op de grond lag doodschoot, wordt vervolgd."			Rik van de Westelaken: "De militair vond dat de Palestijn het verdiende om te sterven. Volgens het OM zei hij dat tegen zijn collega's. Ook zou hij hebben geschoten uit wraak en niet uit zelfverdediging. De militair zelf zegt dat hij de man doodschoot, omdat hij vreesde dat hij een bomgordel droeg."	Andere beelden van de Palestijn die gewond op de grond ligt. Bewogen beelden van na het schot, waarbij het ambulancepersoneel een brancard richting de Palestijn rijdt.

<p>08-05-2016</p>	<p>MENSENRECHTEN ORGANISATIES IN ISRAËL GEVOLGD DOOR GEHEIME DIENST REGERING</p>	<p>Rob Trip: "Een Israëlische militair die een Palestijnse aanslagpleger doodschiet, terwijl die al uitgeschakeld op straat ligt." Monique van Hoogstraten: "Dit is Sarit, een Israëlische, keuvelend met Palestijnse kinderen in Hebron, in het Arabisch nog wel." Monique van Hoogstraten: "De Israëlische mensenrechtenorganisatie werkt met Palestijnse vrijwilligers, zoals Malal." Ronen Shoval (rechtse activist): "Andere landen moeten zich niet bemoeien met onze zaken, want de joden hebben recht op zelfbestuur." Monique van Hoogstraten: "Deze joden zijn nog erger dan de Palestijnen, want zij zijn de vijand van binnenuit."</p>	<p>Ronen Shoval: "Van rechts tot links, iedere zionist in Israël is er doodziek van."</p>	<p>Reportage over de mensenrechtenactivist Sarit Michaeli, die samen met andere vrijwilligers door middel van camera's het leger volgt en vastlegt wat er gebeurt. Voorbeeld van één van de dingen die zijn vastgelegd door de organisatie: een jongetje wordt huilend meegenomen in een auto van het Israëlische leger nadat hij een steen naar hen had gegooid.</p>	<p>Rob Trip: "afschuw in het buitenland en in Israël." "Mensenrechtenorganisatie BT'selem bracht dat filmpje naar buiten en die organisatie wordt nu bespioneerd en bedreigd, net als andere mensenrechtenorganisaties in Israël. Ze worden gezien als landverraders die heulen met de Palestijnen en Israël in de wereld te schande maken." Monique van Hoogstraten: "Sarit is een verrader in de ogen van veel Israëliërs door wat ze doet en denkt." Sarit Michaeli: "De Israëlische bezetting die al bijna 50 jaar duurt is de oorzaak van mensenrechtenschendingen." "De mensenrechtenorganisatie volgt het leger en de kolonisten in bezet gebied op de voet." "Eén van de vele dingen die Malal zag gebeuren..." Vrijwilligster Malal: "Vroeger, voordat het leger dit land confisqueerde was het van mijn familie." Sarit Michaeli: "Ik lig er wel wakker van als ik me afvraag of we genoeg doen om de situatie te veranderen en een einde aan de bezetting te maken." Ronen Shoval: "Mensen die voor B'Tselem en dergelijke werken, doen er alles om</p>	<p>Beelden vanuit de studio waarbij het filmpje van de militair die de Palestijn doodschiet, op de achtergrond wordt getoond. Rob Trip wijst expliciet naar het filmpje." Beelden vanuit de studio met een Israëlische vlag op de achtergrond. Beelden van Sarit Michaeli die voor een muur loopt, waar Palestijnse kinderen even verderop klaarstaan om haar de hand te schudden. Beelden van stilstaande Israëlische soldaten. Beelden van een Palestijnse vrouw die bij de mensenrechtenorganisatie in een rolstoel naar buiten wordt gereden. Beelden van een gesprek tussen Sarit Michaeli (Westers uiterlijk) en de Palestijnse vrijwilligster (Arabisch uiterlijk, inclusief hoofddoek). Beelden van de Palestijnse vrijwilligster die filmt. Beelden van wat eerder is gefilmd, een jongetje die huilend mee moet met een Israëlisch voertuig. Hierbij wordt zijn hand vastgehouden en rijdt er iemand met hem mee. Beelden van interviews met Malal, Sarit en Ronen, allen in een groene omgeving.</p>
-------------------	--	--	--	---	---	--

					moorden op joden te rechtvaardigen. Ze doen er alles aan om Israël te ondermijnen. Ze steunen de boycotbeweging en ze willen Israël als joodse staat vernietigen."	
13-05-2016	BELANGRIJKE COMMANDANT HEZBOLLAH GEDOOD DOOR ISRAËLISCH LEGER	Rob Trip: "Een belangrijke commandant van de Hezbollah-beweging is gedood door het Israëlische leger ."			Rob Trip: "Het zou gaan om Mustafa Badreddine. Die is door het Libanon-tribunaal van de VN aangeklaagd voor de aanslag op de Libanese premier Hariri in 2005."	Recente foto van de commandant in beeld, gevolgd door een oudere, zwart-wit foto van dezelfde man. Beelden van een brandende auto, gevolgd door beelden van chaos rondom meerdere brandende auto's.
20-05-2016	STIJGING IN AANTAL ZELFVERBRANDINGEN IN DE GAZASTROOK	Annechien Steenhuizen: "In de Gaza gebeurt dit steeds vaker. Naar schatting zijn er wel vijftien tot dertig zelfmoordpogingen per maand. Uit wanhoop, maar het is ook een protest tegen het regime van Hamas , dat goed voor zichzelf zorgt, maar niet voor de bevolking."		Er wordt, door middel van een reportage, gesproken met het gezin van Hana, van wie de man zelfmoord heeft gepleegd.	Hana: "De bezetting komt ooit ten einde, oorlogen komen en gaan. Maar vriendjespolitiek zit diep in ons. Dat gaat nooit weg." Annechien Steenhuizen: "Officiële cijfers over het aantal zelfmoordpogingen in Gaza zijn er niet, omdat Hamas die niet bekend maakt. "	Beelden vanuit de studio met op de achtergrond een kaart van Israël en de Gazastrook en daarnaast drie huilende Palestijnse vrouwen. Beelden vanuit het huis van Hana, waar haar man zichzelf heeft opgehangen. Hierbij zijn ook beelden te zien van de diploma's en de pasfoto van de overleden man. Beelden van de gehele familie. Beelden van een Palestijnse psycholoog in een kantoor. Beelden van modern geklede demonstranten op straat. Beelden van Monique van Hoogstraten die (een dag later) voor een leeg plein staat. Beelden van Hana die in huilen uitbarst.
09-06-2016	ISRAËL BEPERKT REISMOGELIJKHEIDEN PALESTIJNEN	Rob Trip: "De Israëlische en de Palestijnse presidenten hebben allebei			Rob Trip: "Israël wil harde maatregelen nemen na de aanslag van gisteravond."	Beelden vanuit de studio met op de achtergrond de Palestijnse en Israëlische vlag. In het midden zijn

	NA AANSLAG IN TEL AVIV	de aanslag scherp veroordeeld.”			Monique van Hoogstraten: “De plek van de aanslag vandaag: het terras is weer open en politici kwamen langs om te laten zien dat Tel Aviv zich niet door terreur laat verslaan.” “Yatta is door Israëlische soldaten volledig van de buitenwereld afgesloten. ”	<p>soldaten te zien die neerkijken op een burger.</p> <p>Beelden van een café wat wordt schoongemaakt.</p> <p>Beelden van een interview met een Westerse man voor het restaurant.</p> <p>Verschillende beveiligingsbeelden van vluchtende mensen tijdens de aanslag.</p> <p>Beelden van chaos na de aanslag.</p> <p>Beveiligingsbeelden van ingrijpen door politie.</p> <p>Foto van de Palestijnse aanslagpleger die op de grond ligt, met een politieagent die hem vasthoudt.</p> <p>Beelden van Israëlische ministers die naar de plek van de aanslag komen.</p> <p>Beelden van jongeren die arm in arm liederen zingen.</p> <p>Beelden van de beveiligde grens van de stad Yatta door het Israëlische leger.</p> <p>Beelden van een interview met de vader van de terrorist voor zijn huis.</p> <p>Beelden van de familie van de terrorist die bij elkaar komen.</p>
11-08-2016	PRO-PALESTIJNSE JURISTE IN NEDERLAND MELDT BEDREIGINGEN	Kees van Dam: “Ze levert materiaal aan het Strafhof dat bekijkt of Israël moet worden vervolgd wegens oorlogsmisdaden in Palestijnse gebieden. ”	Jobine van 't Westeinde (Openbaar Ministerie): “Omdat we alle sporen moeten nalopen en o.a. sporen die leiden	De bedreigingen tegenover de juriste worden concreet gemaakt aan de hand van voorbeelden. Ze werd bedreigd door middel van telefoon, sms of op een kaartje bij een bos bloemen.	Annechien Steenhuizen: “Dan de affaire rond een buitenlandse mensenrechtenjuriste die in Den Haag voor het Internationaal Strafhof werkt. Zij verzamelt informatie voor een voorlopig onderzoek naar mogelijke oorlogsmisdaden door Israël. En ze zegt dat zij sinds een half jaar ernstig wordt	<p>Beelden vanuit de studio met op de achtergrond een foto van het Internationale Strafhof in Den Haag.</p> <p>Beelden van de juriste die achter haar bureau aan het werk is.</p> <p>Beelden van Palestijnen die rommel opruimen in een verbrand deel van een stad.</p> <p>Interview met de juriste in haar eigen huis.</p>

			naar het buitenland.”		bedreigd. Het Openbaar Ministerie spreekt van een serieuze unieke zaak. Kees van Dam: “De Jordaans-Zweedse juriste Nada Kiswanson werkt voor de hoog aangeslagen onafhankelijke Palestijnse mensenrechtenorganisatie Al Haq. Ze levert materiaal aan het Strafhof dat bekijkt of Israël moet worden vervolgd wegens oorlogsmisdaden in Palestijnse gebieden. Marteling, moord, vernieling op grote schaal. ” Kees van Dam: “Maar dat land (Israël) wijst de beschuldigingen als absurd van de hand. ”	Beelden van het Internationaal Strafhof in Den Haag. Interview met het Internationaal Strafhof in het gebouw. Beelden van het Paleis van Justitie. Interview met het Openbaar Ministerie in hun gebouw. Beelden van Kees van Dam voor het Paleis van Justitie.
26-08-2016	BOERKINI ZEER GEBRUIKELIJK OP STRANDEN IN ISRAËL	Monique van Hoogstraten: “Eén vijfde van de bevolking van Israël, is Arabisch. ” “ Religieuze joden gaan trouwens ook niet in bikini.”	Rik van de Westelaken: “Op het strand van Tel Aviv liggen vrouwen in burkini en bikini zusterlijk naast elkaar. ”	De interviews met de strandgangers als voorbeeld van de acceptatie van niet alleen de burkini, maar iedere kledingstijl op het strand.	Monique van Hoogstraten: “ Het conflict, de bezetting die zijn er, geen twijfel over mogelijk. Maar ook dit is realiteit, co-existentie. Misschien niet met elkaar, maar toch wel naast elkaar.” Strandganger in bikini: “Dit is een vrij land, een liberale cultuur. ”	Beelden vanuit de studio met op de achtergrond een vrouw, zwemmend in een burkini. Beelden van ontblote lichamen en burkini’s op strand Tel Aviv. Interviews op strand met vrouwen in burkini en bikini.
06-09-2016	ISRAËLISCHE PREMIER BENJAMIN NETANYAHU OP BEZOEK IN NEDERLAND	Jeroen van Dommelen: “Hij [Netanyahu] wordt ontvangen met alle egards, maar het uitzichtloze conflict met de Palestijnen ”	Jeroen van Dommelen: “Maar Netanyahu geeft geen krimp. ”	Het Israëlische nederzettingenbeleid wordt gebruikt als voorbeeld om de “misdadige” kant	Astrid Kersseboom: “De Israëlische premier Netanyahu moet niets hebben van kritiek op zijn land. Vandaag en morgen is hij op bezoek in Nederland en hij benadrukt dat Europa steeds	Beelden vanuit de studio, met op de achtergrond de Israëlische vlag, een foto van een lachende Mark Rutte en Benjamin Netanyahu en een kaart van Europa.

		<p>kost Israël een hoop sympathie.”</p> <p>Benjamin Netanyahu: “De mening van de wereld over Israël is aan het veranderen. Iedereen ziet dat we een groot gevecht voeren met de militante Islam.”</p>	<p>“De PVDA worstelt met het vraagstuk en veel linkse partijen willen juist praten met Netanyahu om hun kritiek te kunnen spuien”</p> <p>Astrid Kersseboom: “Dat (gesprek met Netanyahu) is morgenocht end achter gesloten deuren.”</p>	<p>van Israël te verwoorden.</p>	<p>meer te maken krijgt met radicale islam. In die strijd tegen terrorisme kunnen jullie nog wat leren van Israël zegt Netanyahu. Dus bekritiseer ons niet, werk met ons samen.”</p> <p>Jeroen van Dommelen: “Hij wordt ontvangen met alle egards, maar het uitzichtloze conflict met de Palestijnen kost Israël een hoop sympathie.”</p> <p>“Wereldwijd zegt ‘ie [Netanyahu], kan mijn land juist op steeds meer begrip rekenen.”</p> <p>Benjamin Netanyahu: “Iedereen ziet dat we een groot gevecht voeren met de militante Islam.”</p> <p>Jeroen van Dommelen: “Maar intussen is er ook dat Israëlische nederzettingenbeleid. Misdadig, vinden Palestijnse organisaties.”</p> <p>Benjamin Netanyahu: “Wat landen in het Midden-Oosten goed begrijpen, en West-Europa zou dat ook moeten doen, is dat we niet alleen onszelf verdedigen, maar we verdedigen jullie ook.”</p>	<p>Beelden van ontvangst van Netanyahu, inclusief ontmoetingen met koning en minister-president.</p> <p>Beelden van cameraploegen die de twee premiers filmen.</p> <p>Beelden van speech van Netanyahu, met op de achtergrond een Israëlische vlag.</p> <p>Beelden van een groep demonstranten met ‘Free Palestine’ buttons.</p> <p>Beelden van kritische tweets tegenover Netanyahu van Nederlandse politici.</p>
28-09-2016	<p>OUD-PRESIDENT ISRAËL SHIMON PERES (93) OVERLEDEN</p>	<p>Rob Trip: “Zijn leven (van Peres) liep parallel met de geschiedenis van de Joodse staat.”</p> <p>“Lang volgt hij een harde lijn tegenover de Palestijnen. Zo is hij in de jaren '70 fel voorstander</p>	<p>Rob Trip: “Een periode waarin hij (Peres) aanvankelijk bekend stond als</p>	<p>‘Washington 1993: de ondertekening van de Oslo-akkoorden’ als voorbeeld van de vredestichting</p>	<p>Rob Trip: “Lang volgt hij een harde lijn tegenover de Palestijnen. Zo is hij in de jaren '70 fel voorstander van het stichten van Joodse nederzettingen in bezet gebied. Langzaamaan komt hij tot de conclusie dat alleen vrede het</p>	<p>Beelden vanuit de studio met de Israëlische vlag op de achtergrond, waarvoor er een zwart-wit foto van Peres vroeger staat en een foto van één van zijn laatste publieke verschijningen.</p>

		<p>van het stichten van Joodse nederzettingen in bezet gebied.”</p> <p>“Luister naar twee correspondenten: eerst onze vrouw in Israël, nog steeds een land dat in oorlog is met de Palestijnen.”</p>	<p>havik, maar later meer en meer als duif.”</p> <p>“Shimon Peres is protegé van de vader des vaderlands Ben-Gurion en een van de laatste van de generatie die het fundament legde voor de Joodse staat.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “te rechter zijde wordt hij gezien als een verrader en voor de Palestijnen geldt hij helemaal niet als vrededuif, daar wordt hij gezien als oorlogsmisdadiger.”</p>	<p>tussen Israël en Palestina.</p> <p>De bombardementen op Qana uit 1996 als voorbeeld van een opdracht die Shimon Peres heeft gegeven.</p>	<p>antwoord is op veel problemen in de regio.”</p> <p>Shimon Peres: “We zullen proberen een eind te maken aan het geweld om de eenheid te herstellen.”</p> <p>Rob Trip: “Luister naar twee correspondenten: eerst onze vrouw in Israël, nog steeds een land dat in oorlog is met de Palestijnen.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Wereldwijde lof, ook hier in Israël wordt hij zeer gerespecteerd als een leider die uiteindelijk standvastig voor het vredespad heeft gekozen. Maar dat is niet het hele verhaal, te rechter zijde wordt hij gezien als een verrader en voor de Palestijnen geldt hij helemaal niet als vrededuif, daar wordt hij gezien als oorlogsmisdadiger.”</p> <p>Rob Trip: “En dan is er ook nog het oordeel van de rest van de Arabische wereld.”</p> <p>Sander van Hoorn: “De premier toen die de opdracht gaf tot dat bombardement, die premier van Shimon Peres.”</p>	<p>Oude beelden van de ondertekening van de Oslo-akkoorden en de uitreiking van de Nobelprijs.</p> <p>Zwart-wit foto van Peres en Ben-Gurion.</p> <p>Oude beelden van een speech van Peres in de kneset.</p> <p>Interview met president Rivlin, met op de achtergrond een Israëlische vlag.</p> <p>Oude beelden waarin Peres met ministers het glas heft.</p> <p>Oude beelden van de bouw van de bouw van Joodse nederzettingen in de vorm van een enkele gravende man.</p> <p>Oud interview met Peres onder het lopen.</p> <p>Nieuw interview met Peres voor een Israëlische vlag.</p> <p>Beelden vanuit de studio met dezelfde achtergrond en een extra recente foto van Peres.</p> <p>Beelden van Monique van Hoogstraten met een uitzicht op een Israëlische stad.</p> <p>Beelden vanuit de studio met op de achtergrond de handdruk tussen Peres en Arafat.</p> <p>Beelden van Sander van Hoorn met vaag uitzicht op een Libanese stad.</p> <p>Beelden vanuit de studio met op de achtergrond een recente foto van Peres voor een Israëlische vlag.</p>
--	--	---	--	---	---	--

			Sander van Hoorn: "En hier in Libanon hadden ze vanmorgen zelfs een hashtag die trending was: ' de slager van Qana ' in het Arabisch."			
29-09-2016	ADVOCATENKANT OOR WIL MINISTER LODEWIJK ASSCHER VERVOLGEN VOOR VERSTREKKEN AOW AAN JOODSE KOLONISTEN	Rob Trip: "De minister zou volledige AOW-pensioenen hebben uitgekeerd aan Joodse bewoners van illegale nederzettingen in Palestijns gebied. " "En het zou ook moeten gelden voor Israëlische nederzettingen in de Palestijnse gebieden. " "Uitzonderingen dus op de Westelijke Jordaanoever. "		De Nederlandse inwoners van Israël Henoeh Wasjberg en Betty Struch worden gebruikt als voorbeeld voor bewoners die vinden dat zij recht hebben op een AOW. In de reportage over Betty Struch wordt er verwezen naar de Holocaust en de tactiek van de Duitsers.	Rob Trip: "De minister zou volledige AOW-pensioenen hebben uitgekeerd aan Joodse bewoners van illegale nederzettingen in Palestijns gebied." "Omdat het om bezet gebied gaat, zouden de AOW-uitkeringen moeten worden gekort met vijftig procent, maar dat is in deze gevallen niet gebeurt." "Die (Joodse nederzettingen) zijn immers ook illegaal. " Monique van Hoogstraten: "Ze (Betty Struch) woont in Oost-Jeruzalem, dat Nederland niet als Israël erkent. " Betty Struch: "Die Duitsers waren dan zo slim met de wet om de Joden af te maken. Ik ben heel trots op sommige wetovertreders , zoals Asscher in dit geval."	Beelden vanuit de studio met op de achtergrond Lodewijk Asscher en een foto van een Israëlische stad. Interview met een Nederlandse advocaat in zijn kantoor. Infographic van bezette gebieden en AOW-verdeling, inclusief de Westelijke Jordaanoever. Beelden van Henoeh Wasjberg, die aan het werk is achter zijn computer. Interview met Henoeh Wasjberg in zijn huiskamer. Beelden van Betty Struch in haar tuin. Interview met Betty Struch in haar huiskamer.

30-09-2016	<p> OUD-PRESIDENT ISRAËL SHIMON PERES BEGRAVEN IN JERUZALEM </p>	<p> Monique van Hoogstraten: "Peres was de laatst overgebleven stichter van de Joodse staat." "Die vrede met de Palestijnen kwam er niet." Barack Obama: "Maar hij was door schade en schande wijs geworden en begreep dat echte veiligheid alleen komt na vrede met de bureu." </p>	<p> Bill Clinton (over Peres): "Hij begon als Israëls beste leerling. Daarna werd hij de beste leraar. En hij eindigde als de grootste dromer." Benjamin Netanyahu: "Als twee uitgeputte boksers stonden we tegenover elkaar." </p>	<p> Voor zijn begrafenis had Shimon Peres zijn eigen muziek uitgezocht: een Hebreeuws slaapliedje. De speeches van Bill Clinton en Barack Obama als voorbeeld van de goede dingen die Peres in zijn loopbaan heeft gedaan. De ontmoeting tussen Benjamin Netanyahu en Mahmoud Abbas als voorbeeld van de huidige relatie tussen Israël en de Palestijnen. </p>	<p> Monique van Hoogstraten: "Tientallen wereldleiders eerden de man die zijn leven gaf aan de Joodse staat." Barack Obama: "Maar hij was door schade en schande wijs geworden en begreep dat echte veiligheid alleen komt na vrede met de bureu." "Netanyahu en Peres hadden een vechtrelatie." </p>	<p> Beelden vanuit de studio met op de achtergrond beelden van de kist van Peres die gedragen wordt met daarnaast een foto van Peres. Beelden van Israëlische militairen die een slaapliedje zingen op de begrafenis van Peres. Beelden bovenaf van de kist (met daarop een Israëlische vlag) van Peres die gedragen wordt. Beelden van wereldleiders die toekijken op de begrafenis. Beelden van speeches van opeenvolgend Bill Clinton, Barack Obama en Benjamin Netanyahu, met op de achtergrond meerdere Israëlische vlaggen. Bewogen beelden van de handdruk tussen Mahmoud Abbas en Benjamin Netanyahu. Beelden van de kist van Shimon Peres die in de grond gedragen wordt door Israëlische militairen. </p>
24-11-2016	<p> BOSBRANDEN ROND HAIFA IN ISRAËL MOGELIJK AANGESTOKEN </p>	<p> Rob Trip: "In Israël zijn op een groot aantal plaatsen bosbranden uitgebroken. Het is al een tijdje heel erg warm en droog en er staat een harde wind: ideale omstandigheden voor bosbranden. Maar er wordt ook gedacht aan brandstichting door Palestijnen." Monique van Hoogstraten: "Arabishe websites die </p>	<p> Rob Trip: "Al drie dagen lang moet de Israëlische brandweer al het beschikbare materieel inzetten om de honderden branden te lijf te gaan." </p>	<p> Interview met Benjamin Netanyahu om mogelijke oorzaken van de brand vast te stellen. Opvang van mensen die hun huis verloren zijn door de brand als voorbeeld voor de gevolgen voor het land. </p>	<p> Rob Trip: "Voor al hier in de buurt van Haifa wordt gedacht dat het wel eens om brandstichting zou kunnen gaan." Monique van Hoogstraten: "De politie zegt dat een deel van de brand is aangestoken, maar weet nog niet of dat politiek gemotiveerd is. Voor een aantal ministers in het rechtse kabinet stond dat meteen al vast: hier is Palestijns terrorisme aan het werk. Ook aan de andere kant </p>	<p> Beelden vanuit de studio met op de achtergrond een felle zon, een blusvliegtuig en bomen die vlakbij huizen in de brand staan. Beelden van bossen die in brand staan. Beelden van de Israëlische brandweer die probeert de brand te blussen. Overzicht van de kaart van Israël en de plaatsen waar er brand is. Beelden van steden die in brand lijken te staan. </p>

		zich verheugen in het feit dat Israël in brand staat.”			direct een politieke invulling van deze branden. Arabische websites die zich verheugen in het feit dat Israël in brand staat.”	Interview met Benjamin Netanyahu met op de achtergrond Israëlische brandweer. Beelden van blusvliegtuigen die over een brandende stad vliegen. Beelden uit een opvangcentrum waar te zien is dat bejaarde mensen onderdak en te eten krijgen.
24-12-2016	WOEDE IN ISRAËL NA RESOLUTIE VEILIGHEIDSRAAD OVER NEDERZETTINGEN BELEID	Dionne Stax: “Woede in Israël en vreugde bij de Palestijnen .” VN-ambassadeur Israël: “Terwijl duizenden worden afgeslacht in Syrië, verspilt deze Raad tijd en energie in het veroordelen van democratisch Israël voor de bouw van huizen in het historische land van het Joodse volk .”		Interviews met Israëlische en Palestijnse bewoners om te laten zien hoe zij over de resolutie denken. Het luide applaus in de VN als voorbeeld van de steun van bijna alle landen voor de resolutie. De tweet van Trump als voorbeeld van hoe het waarschijnlijk zal gaan wanneer hij aan de macht komt.	Dionne Stax: “ Woede in Israël en vreugde bij de Palestijnen. Volgens de jongste resolutie van de Veiligheidsraad moet Israël stoppen met bouwen in bezet Palestijns gebied . De Amerikaanse president Obama hield dit soort resoluties altijd tegen met het veto, maar vlak voor zijn vertrek besloot hij Israël niet langer te beschermen . De Israëlische premier Netanyahu zegt dat hij zich niets van de resolutie zal aantrekken .” Israëlische bewoner: “Het is triest dat dit de laatste daad is van Obama. We blijven bouwen, het is ons recht .” Dionne Stax: “Toch putten de Palestijnen hoop uit de resolutie.” Palestijnse bewoner: “Het is een positieve stap die het begin kan zijn van Amerikaanse steun voor de rechten van Palestijnen.” Onderhandelaar Palestijnen: “Dit is een historische dag . De	Beelden vanuit de studio met op de achtergrond bouwvoertuigen in Israël met daarnaast een foto van Barack Obama, die later overgaat in een foto van Benjamin Netanyahu. Interviews met Israëlische en Palestijnse bewoners op straat. Interview met de onderhandelaar van de Palestijnen in een kantoor. Beelden van de stemming tijdens de VN-resolutie en het applaus nadat deze is aangenomen. Beelden van de speeches door de ambassadeurs van de VS en Israël. Beelden van Trump die een gebouw uitloopt, gevolgd door een foto van zijn tweet. Beelden van Monique van Hoogstraten op straat in Nazareth.

				<p>internationale gemeenschap komt op voor vrede en hoop."</p> <p>VN-ambassadeur Israël: "De resolutie waar u net over heeft gestemd, is het toppunt van hypocrisie. Terwijl duizenden worden afgeslacht in Syrië, verspilt deze Raad tijd en energie in het veroordelen van democratisch Israël."</p> <p>Monique van Hoogstraten: "Netanyahu is furieus om het verraad van Obama. Voor de Palestijnen is het een opsteker, maar niet meer dan dat."</p> <p>"Want Israël legt de resolutie naast zich neer en weet zich daarbij gesterkt door Trump, die geen problemen heeft met de nederzettingen in bezet gebied."</p>	
--	--	--	--	---	--

Framing devices RTL4

Datum	Onderwerp	Woordkeuzes	Metaforen	Voorbeelden	Beschrijvingen	Beelden
20-02-2016	VAKANTIE IN BEZET GEBIED: AIRBNB BIJ ISRAËLISCHE KOLONISTEN	<p>Israëlische Airbnb verhuurder: "We zijn bang dat als er 'Westelijke Jordaanoever' staat ze misschien niet begrijpen dat wij Israëliërs zijn en dat dit een mooie plek in Israël is."</p> <p>Olaf Koens: "Toch hebben de Palestijnen er moeite mee, want zeggen ze: dit is bezet gebied."</p> <p>"Want als je hier slaapt, zeggen de Palestijnen, ben je ook kolonist."</p>		De prijzen en plaatsen van een nacht in een Israëlisch huis van Airbnb als voorbeeld van de mogelijkheden in de Westelijke Jordaanoever en de motivaties van de verhuurders.	<p>Israëlische Airbnb verhuurder: "We zijn bang dat als er 'Westelijke Jordaanoever' staat ze misschien niet begrijpen dat wij Israëliërs zijn en dat dit een mooie plek in Israël is."</p> <p>Olaf Koens: "Toch hebben de Palestijnen er moeite mee, want zeggen ze: dit is bezet gebied."</p> <p>Palestijnse inwoner: "Zo dienen ze de bezetting en de uitbreiding van de nederzettingen."</p> <p>Olaf Koens: "Er wonen inmiddels ruim een half miljoen kolonisten en er is allerlei</p>	<p>Beelden van de verhuurders van Airbnb huizen op de Westelijke Jordaanoever, inclusief het uitzicht dat hun huis te bieden heeft.</p> <p>Interview met de Israëlische verhuurders voor hun huis.</p> <p>Beelden van Olaf Koens die op zoek is naar een huis op de Westelijke Jordaanoever via Airbnb.</p> <p>Beelden van Olaf Koens die verslag doet met op de achtergrond uitzicht op een dorp en bergen.</p> <p>Interview met Palestijnse inwoner op straat.</p> <p>Beelden van de kaart van Israël en haar grenzen, inclusief de Israëlische nederzettingen.</p>

					<p>bedrijvigheid: uitbuiting vinden de Palestijnen.”</p> <p>Palestijnse inwoner: “Ze horen er niets te verhuren en ook niet te werken, want dat strookt niet met de mensenrechten.”</p>	<p>Beelden van de inrichting van het huis dat de Israëlische verhuurders verhuren.</p>
09-06-2016	STRAFMAATREGELEN IN ISRAËL: LEGER IN ACTIE NA AANSLAG TEL AVIV	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<p>Beelden van een Israëlische militair die met een geweer in de hand de straat bewaakt.</p> <p>Beelden van Israëlische militairen die met bewoners overleggen.</p> <p>Beelden van Israëlische militairen die de weg afzetten.</p> <p>Beveiligingsbeelden van de aanslagplegers die het restaurant binnen komen in Tel Aviv.</p> <p>Bewogen beelden van het moment van de aanslag zelf.</p>
25-11-2016	FELLE BRANDEN IN ISRAËL BLIJKEN AANGESTOKEN	Olaf Koens: “Wie de verdachten zijn is onduidelijk, maar hier hoeven de Joodse inwoners niet lang na te denken over de	Olaf Koens: “Niemand is als een wonder om het leven gekomen, maar een groot deel	Het werk van de blusvliegtuigen als voorbeeld van de maatregelen die zijn	Olaf Koens: “Nu weten de autoriteiten beter : het vuur is aangestoken. ”	<p>Beelden van blusvliegtuigen in actie boven Israëlische steden.</p> <p>Beelden van de brandweer die vanaf de grond probeert te blussen.</p>

		<p>schuldvraag, want wie heeft de branden precies aangestoken?”</p> <p>Joodse inwoner: “Het zijn de moslims in Haifa. In heel Israël. Het is terreur.”</p> <p>Israëliisch brandweerlied: “Onze Palestijnse broeders zijn ons komen helpen.”</p>	<p>van het dorp is verwoest en dat is met opzet gedaan.”</p>	<p>getroffen sinds de brand is uitgebroken.</p> <p>Interview met een Joodse inwoner als voorbeeld van de mogelijke verwijten tegenover de Palestijnen.</p> <p>Het te hulp schieten van de Palestijnse brandweer als voorbeeld van hoe de relatie tussen Israël en de Palestijnen ook kan zijn.</p>	<p>“Niemand is als een wonder om het leven gekomen, maar een groot deel van het dorp is verwoest en dat is met opzet gedaan.”</p> <p>“De politie draait overuren, evenals andere veiligheidsdiensten. Ze hebben de instructie gekregen de daders te vervolgen zodat het duidelijk is dat wie brand sticht in Israël, zwaar gestraft wordt.”</p> <p>Joodse inwoner: “Het is terreur.”</p> <p>Olaf Koens: Dat moet uit onderzoek nog maar blijken: eerst moeten er mensen gered worden.”</p> <p>“In Haifa was er hoog bezoek: de Palestijnse brandweer.”</p>	<p>Beelden van Olaf Koens die verslag doet, met op de achtergrond een brandend en ingestort huis.</p> <p>Beelden van premier Netanyahu die voor een Turks blusvliegtuig een speech houdt.</p> <p>Beelden van Joodse inwoners die komen kijken bij het blusproces.</p> <p>Interview met Joodse inwoner voor een verbrande boom.</p> <p>Beelden van de Palestijnse brandweerwagens die de Israëlische brandweerlieden kwam helpen.</p> <p>Interview met Israëliisch brandweerlied, met op de achtergrond een brandweerwagen.</p> <p>Beelden van uitgebrande huizen en bluspogingen.</p>
--	--	--	--	--	--	---

24-12-2016	NEDERZETTINGEN ISRAËL/VS NIET ACHTER ISRAËL IN VN-VEILIGHEIDSRaad	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<i>Geluid niet beschikbaar</i>	<p>Beelden van de Amerikaanse VN-ambassadeur die in de zaal uitlegt waarom de Verenigde Staten zich onthouden.</p> <p>Beelden van de stemming bij de VN-Veiligheidsraad.</p> <p>Beelden van Israëlische nederzettingen.</p>
27-12-2016	ONDANKS VN-RESOLUTIE: ISRAËL GAAT DOOR MET BOUWEN NEDERZETTINGEN	<p>Olaf Koens: “Want daar werd vorige week keihard uitgehaald naar de bouw van Israëlische nederzettingen op de Palestijnse Westelijke Jordaanoever.”</p> <p>“Morgen wordt het begin gemaakt van ruim vijf en een half duizend woningen in het Palestijnse Oost-Jeruzalem.”</p>	<p>Olaf Koens: “Netanyahu heeft daar lak aan. Hij dreigt de financiering voor de VN in te trekken en liet de ambassadeurs die op het matje komen.”</p> <p>“Hier kijkt men reikhalzend uit naar de komst van president Trump Hij zal Israël steunen</p>	<p>De zoektochten voor Chanoeka die op tafel staan bij de besprekingen als contrasterend voorbeeld met de situatie van Israël.</p> <p>Interview met Israëlische bewoner als voorbeeld van de mening van de Israëliërs ten opzichte van Donald Trump.</p> <p>De bouw van nieuwe nederzettingen als voorbeeld van de toekomst van Israël en Palestina na de VN-resolutie.</p>	<p>Benjamin Netanyahu: “We zijn het eens dat de Veiligheidsraad niet de plek was om deze kwestie op te lossen. Vrienden spelen dit niet via de Veiligheidsraad.”</p> <p>“Want daar werd vorige week keihard uitgehaald naar de bouw van Israëlische nederzettingen op de Palestijnse Westelijke Jordaanoever.”</p> <p>“De kranten weten het zeker: dit is wraak van Obama, de man die het nooit kon vinden met president Netanyahu.”</p>	<p>Beelden van het overleg tussen Israëlische ministers en Benjamin Netanyahu, met op de achtergrond twee Israëlische vlaggen en op tafel zoektochten voor het Chanoekafeest.</p> <p>Beelden van de stemming tijdens de VN-resolutie.</p> <p>Beelden van Netanyahu die met de ‘ja-stemmers’ bij de resolutie in gesprek gaat.</p> <p>Beelden van een pro-Israëlische krant die zich negatief uitlaat over Obama.</p> <p>Interview met een Israëlische bewoner op straat, met op de</p>

			door dik en dun denkt men.”		<p>Israëlische bewoner: “En dat president Trump ons helpt wat meer te bereiken.”</p> <p>Olaf Koens: “Want ondertussen gaat Israël gewoon door met het bouwen van nederzettingen op illegale grond.”</p>	<p>achtergrond palmbomen in de regen.</p> <p>Beelden van Israëlische nederzettingen.</p> <p>Beelden van Olaf Koens, met op de achtergrond een nachtelijk Tel Aviv.</p>
28-12-2016	WAARSCHUWING KERRY: OPLOSSING ISRAËL-PALESTIJNEN IN GEVAAR	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<p>Beelden van John Kerry die een speech geeft, met op de achtergrond verschillende Amerikaanse vlaggen.</p> <p>Beelden van zand wat wordt weg geschept in Israël.</p>

Datum	Onderwerp	Definitie probleem	Oorzaken	Moreel oordeel	Suggestie voor remedie
01-01-2016	TWEE DODEN BIJ AANSLAG OP CAFÉ IN ISRAËLISCHE STAD TEL AVIV	Annechien Steenhuizen: "Een aanslag bij een café in het centrum van Tel Aviv in Israël. Er vielen twee doden en zeker drie gewonden."	Annechien Steenhuizen: "Het motief van de schutter is nog niet bekend."	Annechien Steenhuizen: "Op beelden van een beveiligingscamera zie je hoe een man het vuur opent in één van de drukste winkelstraten van de stad."	
08-01-2016	POLITIE ISRAËL DOODT DADER AANSLAG OP CAFÉ IN TEL AVIV	Rob Trip: "De Israëlische politie heeft de Arabische man gedood die verdacht wordt van een schietpartij op Nieuwjaarsdag."	Rob Trip: "De politie was een klopjacht begonnen naar de man."		
15-01-2016	KUNSTPROJECTEN IN ISRAËL PROBEREN JODEN EN PALESTIJNEN DICHTER TOT ELKAAR TE LATEN KOMEN	Rik van de Westelaken: "Het geweld in Israël tussen Joden en Palestijnen in nauwelijks te beteugelen . En over de oplossingen is de regio politiek dieper verdeeld dan ooit"	Kunstenares Deboarh Ashoras: "We raken meer en meer verdeeld. We zien zoveel beelden van geweld en haat. Ik wilde iets anders laten zien."	Israëlische bewoonster Lital Bar: "We moeten meer liefde dan haat verspreiden. Onze regering doet dat niet , dus moeten we het zelf doen."	Rik van de Westelaken: "En over de oplossingen is de regio politiek dieper verdeeld dan ooit, maar toch klinken er ook tegengeluiden. Kunstprojecten waarin Israëliërs en Arabieren juist dichter bij elkaar komen."

					Israëlische bewoonster Lital Bar: "We moeten meer liefde dan haat verspreiden."
15-03-2016	ISRAËL CLAIMT VELE HECTARE GROND OP WESTELIJKE JORDAANOEVER TOT STAATSEIGENDOM	Rob Trip: "Israël heeft 240 hectare land op de Westelijke Jordaanoever tot staatseigendom bestempeld , de grootste inname in jaren."		Rob Trip: "Israël wil het gebruiken voor toerisme en andere commerciële doeleinden. En ook zou een deel bedoeld zijn om een Israëlische nederzetting uit te breiden."	
24-03-2016	ISRAËLISCHE MILITAIR AANGEHOUDEN VOOR DOODSCHIETEN PALESTIJN	Annechien Steenhuizen: "In Israël is een militair gearresteerd , kort nadat hij een Palestijn doodschoot."	Annechien Steenhuizen: "De Palestijn had geprobeerd om een Israëlische militair neer te steken."	Monique van Hoogstraten: "Terwijl de Palestijn gewond op de grond ligt , schiet een andere Israëlische militair de Palestijn dood. De woordvoerder van het Israëlische leger noemt de executie een ernstige schending van de waarden van het leger ."	
18-04-2016	ISRAËLISCHE MILITAIR DIE PALESTIJN DOODSCHOOT WORDT VERVOLGD	Rik van de Westelaken: "De Israëlische militair die vorige maand een gewonde Palestijn die op de grond lag, doodschoot, wordt vervolgd ."	Rik van de Westelaken: "De militair vond dat de Palestijn het verdiende om te sterven." "Ook zou hij hebben geschoten uit wraak en niet uit zelfverdediging." "De militair zelf zegt dat hij de man doodschoot, omdat hij	Rik van de Westelaken: "De Israëlische militair die vorige maand een gewonde Palestijn die op de grond lag , doodschoot, wordt vervolgd."	

			vreesde dat hij een bomgordel droeg.”		
08-05-2016	MENSENRECHTENORGANISATIES IN ISRAËL GEVOLGD DOOR GEHEIME DIENST REGELING	Rob Trip: “Mensenorganisatie B’Tselem bracht dat filmpje naar buiten en die organisatie wordt nu bespioneerd en bedreigd , net als andere mensenrechtenorganisaties in Israël.”	Rob Trip: “Ze (de mensenrechtenorganisaties) worden gezien als landverraders die heulen met de Palestijnen en Israël in de wereld te schande maken.	<p>Monique van Hoogstraten: “Sarit is een verrader in de ogen van veel Israëliërs door wat ze doet en denkt.”</p> <p>Sarit Michaeli: “De Israëlische bezetting die al bijna 50 jaar duurt is de oorzaak van mensenrechtenschendingen.”</p> <p>Palestijnse vrijwilliger Malal: “Vroeger, voordat het leger dit land confisqueerde, was het van mijn familie. Alles groeide er: druiven, pruimen, appels, peren.”</p> <p>Ronen Shocval: “Mensen die voor B’Tselem en dergelijke werken, doen er alles aan om moorden op joden te rechtvaardigen. Ze doen er alles aan om Israël te ondermijnen. Ze steunen de boycotbeweging en ze willen Israël als joodse staat vernietigen.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Hij verwoordt wat steeds meer Israëliërs denken over</p>	<p>Sarit Michaeli; “Ik lig er wel wakker van als ik me afvraag of we genoeg doen om de situatie te veranderen en een einde aan de bezetting te maken.”</p> <p>Ronen Shoval: “Andere landen moeten zich niet bemoeien met onze zaken: de joden hebben recht op zelfbestuur.”</p>

				landgenoten als Sarit. Deze Joden zijn nog erger dan de Palestijnen, want zij zijn de vijand van binnenuit. ”	
13-05-2016	BELANGRIJKE COMMANDANT HEZBOLLAH GEDOOD DOOR ISRAËLISCH LEGER	Rob Trip: “Een belangrijke commandant van de Hezbollah beweging is gedood door het Israëliësch leger.”		Rob Trip: “Het zou gaan om Mustafa Badreddine, die is door het Libanon tribunaal aangeklaagd voor de aanslag op de Libanese premier Hariri in 2005.”	
20-05-2016	STIJGING IN AANTAL ZELFVERBRANDINGEN IN DE GAZASTROOK	Annechien Steenhuizen: “Naar schatting zijn er wel vijftien tot dertig zelfmoordpogingen per maand (in Gaza).”	Annechien Steenhuizen: “Zelfmoord omdat je je familie niet kan onderhouden en omdat je ook geen uitweg meer ziet.” “(zelfmoord) Uit wanhoop, maar het is ook een protest tegen het regime van Hamas, dat goed voor zichzelf zorgt, maar niet voor de bevolking.” Israëliësch psycholoog: “Dit zijn geen mensen die aan depressie lijden. Ze hebben een ander probleem. Ze hebben geen hoop meer en zien geen kans om hun leven te verbeteren.”	Palestijnse bewoonster Hana: “De bezetting komt ooit ten einde, oorlogen komen en gaan. Maar vriendjespolitiek zit diep in ons. Dat gaat nooit weg.” Monique van Hoogstraten: “En dan komt Hamas ook nog langs om te zeggen dat ze over de zelfverbranding moeten zwijgen, zoals iedereen alles moet verzwijgen wat Hamas in diskrediet brengt. ” Annechien Steenhuizen: “Officiële cijfers over het aantal zelfmoordpogingen in Gaza zijn er niet, omdat Hamas die niet bekend maakt.”	Demostrant Saïd Lulu: “We blijven protesteren. Ik ben afgestudeerd, ik heb werk nodig.”

09-06-2016	ISRAËL BEPERKT REISMOGELIJKHEDEN PALESTIJNEN NA AANSLAG IN TEL AVIV	Rob Trip: "Israël maakt het nu moeilijker voor Palestijnen om te reizen. "	Rob Trip: "Israël wil harde maatregelen nemen na de aanslag van gisteravond. Twee Palestijnse mannen schoten in een uitgaansgebied om zich heen, er vielen vier doden."	Rob Trip: "Sommige Palestijnen kunnen nu (dankzij de maatregelen van Israël), tijdens de Ramadan, hun families en Jeruzalem niet meer bezoeken." Omstander: "Het veilige gevoel wat je hebt in Tel Aviv, is weg (na de aanslag)." Rob Trip: "De Israëlische en de Palestijnse presidenten hebben allebei de aanslag scherp veroordeeld. "	Monique van Hoogstraten: "De plek van de aanslag vandaag: het terras is weer open en politici kwamen langs om te laten zien dat Tel Aviv zich niet door terreur laat verslaan. Een groep jongeren die binnenkort het leger in moet, is hier samen gekomen om troostende liederen te zingen. "
11-08-2016	PRO-PALESTIJNSE JURISTE IN NEDERLAND MELDT BEDREIGINGEN	Annechien Steenhuizen: "Dan de affaire rond een buitenlandse mensenrechtenjuriste die in Den Haag voor het Internationaal Strafhof werkt. Zij verzamelt informatie voor een voorlopig onderzoek naar mogelijke oorlogsmisdaden	Kees van Dam: "De Jordaans-Zweedse juriste Nada Kiswanson werkt voor de hoog aangeslagen onafhankelijke Palestijnse mensenrechtenorganisatie Al Haq. Ze levert materiaal aan het Strafhof dat bekijkt of Israël moet worden vervolgd	Kees van Dam: "Vanwege de geavanceerde technieken van de bedreigers, ingewikkelde computerhacks enzo, vermoedt de juriste in kwestie dat er een geheime dienst achter zit , die van Israël. Maar dat land wijst	

		door Israël. En ze zegt dat zij sinds een half jaar ernstig wordt bedreigd.	wegens oorlogsmisdaden in Palestijnse gebieden.”	de beschuldigingen als absurd van de hand.”	
26-08-2016	BOERKINI ZEER GEBRUIKELIJK OP SRANDEN IN ISRAËL	Rik van de Westelaken: “Terwijl er in Frankrijk dus nog volop discussie is over de burkini, is in Israël het bedekkende zwempak volledig geaccepteerd. ”	Monique van Hoogstraten: “Eén vijfde van de bevolking van Israël, is Arabisch. Niemand kijkt hier echt op van ingepakt baden.” Monique van Hoogstraten: “Religieuze joden gaan trouwens ook niet in bikini.” Vrouw in bikini: “Dit is een vrij land, een liberale cultuur. Ik vind dat iedereen zelf mag bepalen hoe je eruit ziet.”	Vrouw in burkini: “Ik vind het verbod verkeerd. Een vrouw moet zelf beslissen over haar lichaam. Kijk naar mij, ik voel me er prettig bij.”	Monique van Hoogstraten: “Het conflict, de bezetting die zijn er, geen twijfel over mogelijk. Maar ook dit is realiteit, co-existentie. Misschien niet met elkaar, maar toch wel naast elkaar.”
06-09-2016	ISRAËLISCHE PREMIER BENJAMIN NETANYAHU OP BEZOEK IN NEDERLAND	Astrid Kersseboom: “Vandaag en morgen is hij op bezoek in Nederland en hij benadrukt dat Europa steeds meer te maken krijgt met radicale islam. In die strijd tegen terrorisme kunnen jullie nog wat leren van Israël zegt Netanyahu.”	Jeroen van Dommelen: “Hij wordt ontvangen met alle eards, maar het uitzichtloze conflict met de Palestijnen kost Israël een hoop sympathie. Maar Netanyahu geeft geen krimp. Wereldwijd zegt ‘ie, kan mijn land juist op steeds meer begrip rekenen. ” Benjamin Netanyahu: “De mening van de wereld over	Jeroen van Dommelen: “Maar intussen is er ook dat Israëlische nederzettingenbeleid. Misdadig, vinden Palestijnse organisaties.”	Astrid Kersseboom: “Dus bekritisser ons (Israël) niet, werk met ons samen. ”

			<p>Israël is aan het veranderen. Iedereen ziet dat we een groot gevecht voeren met de militante Islam.”</p> <p>“Wat landen in het Midden-Oosten goed begrijpen, en West-Europa zou dat ook moeten doen, is dat we niet alleen onszelf verdedigen, maar we verdedigen jullie ook.”</p>		
28-09-2016	<p>OUD-PRESIDENT ISRAËL SHIMON PERES (93) OVERLEDEN</p>	<p>Rob Trip: “Maar uiteindelijk blijkt, ondanks het optimisme van Peres, de werkelijkheid weerbarstig. Zeker in het Midden-Oosten.”</p> <p>“Vredesprijs voor een vrede die niet erg lang standhield.”</p>	<p>Rob Trip: Rob Trip: “Lang volgt hij een harde lijn tegenover de Palestijnen. Zo is hij in de jaren '70 fel voorstander van het stichten van Joodse nederzettingen in bezet gebied. Langzaam komt hij tot de conclusie dat alleen vrede het antwoord is op veel problemen in de regio.”</p> <p>“De handdruk met Arafat was historisch, maar die heeft de reputatie van Peres in de buurlanden van Israël niet echt goed gedaan.”</p>	<p>Monique van Hoogstraten: . “Maar dat is niet het hele verhaal, te rechter zijde wordt hij gezien als een verrader en voor de Palestijnen geldt hij helemaal niet als vredesduif, daar wordt hij gezien als oorlogsmisdadiger.”</p> <p>Rob Trip: “Dat vinden de Palestijnen dus. En dan is er ook nog het oordeel van de rest van de Arabische wereld.”</p> <p>Sander van Hoorn: “In het Midden-Oosten natuurlijk aandacht voor de man van de Oslo-akkoorden, maar ook voor</p>	<p>Shimon Peres: “We zullen proberen een eind te maken aan het geweld om de eenheid te herstellen.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Wereldwijde lof, ook hier in Israël wordt hij zeer gerespecteerd als een leider die uiteindelijk standvastig voor het</p>

				de man die aan de basis stond van het hier zo gehate kernwapenprogramma van Israël. En hier in Libanon hadden ze vanmorgen zelfs een hashtag die trending was: ‘de slager van Qana’ in het Arabisch.”	vredespad heeft gekozen.”
29-09-2016	ADVOCATENKANTOOR WIL MINISTER LODEWIJK ASSCHER VERVOLGEN VOOR VERSTREKKEN AOW AAN JOODSE KOLONISTEN	Rob Trip: “Minister Asscher van Sociale Zaken moet vervolgd worden wegens het plegen van een ambtsmisdrijf.”	Rob Trip: “ De minister zou volledige AOW-pensioenen hebben uitgekeerd aan Joodse bewoners van illegale nederzettingen in Palestijns gebied.” “Iedereen die ooit in Nederland woonde heeft later recht op een AOW-uitkering, ook als ‘ie inmiddels in het buitenland woont. Maar er zijn uitzonderingen: voor bezette gebieden bijvoorbeeld.” “En het zou ook moeten gelden voor Israëlische nederzettingen in de Palestijnse gebieden. Die zijn immers ook illegaal. Maar de AOW-ers die daar woonden,	Michiel Pestman: “Wat er staat in beginsel is dat de minister in beginsel gewoon de wet moet uitvoeren en niet zomaar kan beslissen van ‘ik voer het in dat geval niet uit en in dat geval wel’ en dan vervolgens de Tweede Kamer daarover niet informeert.” Rob Trip: “Nederlanders daar (op de Westelijke Jordaanoever) vinden de aanklacht tegen Asscher onzin , zij vinden dat ze recht hebben op de AOW.” Israëliër Henoeh Wasjberg: “En wat er hier nu gebeurt is dat de AOW een instrument wordt gemaakt de Nederlands buitenlandse politiek.””	Rob Trip: “Er is een Kamermeerderheid nodig om uiteindelijk een procedure tegen minister Asscher te beginnen. Eerder zei hij in de Kamer dat hij het korten van AOW van Holocaust-slachtoffers in de bezette gebieden onrechtvaardig vond, dat werd toen door de Kamer geaccepteerd. ”

			kregen gewoon de volledige uitkering.”	Israëliische Betty Struch: “Ik ben heel trots op sommige wetovertreeders , zoals Asscher in dit geval.”	
30-09-2016	OUD-PRESIDENT ISRAËL SHIMON PERES BEGRAVEN IN JERUZALEM	Barack Obama: “Shimons droom over vrede ging nooit in vervulling . Dus nu moet dit werk worden gedaan door Israëls volgende generatie.”	Monique van Hoogstraten: “Maar de man die nu aan de macht is denkt daar heel anders over dan Peres. Netanyahu en Peres hadden een vechtrelatie.”	Monique van Hoogstraten: “Critici noemden Peres soms naïef , maar dat was volgens Obama ten onrechte.”	Monique van Hoogstraten: “De premier schudde voor het eerst in jaren wel de hand van de Palestijnse president Abbas.” “Bij dit korte gesprekje zal het wel blijven, dat is de realiteit na de dood van Shimon Peres.”
24-11-2016	BOSBRANDEN ROND HAÏFA IN ISRAËL MOGELIJK AANGESTOKEN	Rob Trip: “In Israël zijn op een groot aantal plaatsen bosbranden uitgebroken .”	Benjamin Netanyahu: “Volgens de weersverwachtingen kunnen droogte en wind logische en onlogische oorzaken zijn voor een brand. Maar ze creëren	Rob Trip: “Maar er wordt ook gedacht aan brandstichting door Palestijnen .” Rob Trip: “Uit Griekenland, Kroatië, Cyprus, Italië, Turkije,	Rob Trip: “De regering heeft 500 reservisten opgeroepen om te komen helpen . Ook komt er hulp uit het

			<p>ook goede omstandigheden voor het stichten van brand.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Voor een aantal ministers in het rechtse kabinet stond dat meteen al vast: hier is Palestijns terrorisme aan het werk.”</p>	<p>allemaal hebben ze blusvliegtuigen beschikbaar gesteld. Zelfs de Russische president Putin heeft beloofd om er twee te sturen.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Ook aan de andere kant direct een politieke invulling van deze branden. Arabische websites die zich verheugen in het feit dat Israël in brand staat.”</p>	<p>buitenland. Uit Griekenland, Kroatië, Cyprus, Italië, Turkije, allemaal hebben ze blusvliegtuigen beschikbaar gesteld.”</p>
24-12-2016	WOEDE IN ISRAËL NA RESOLUTIE VEILIGHEIDSRAAD OVER NEDERZETTINGENBELEID	Dionne Stax: “Volgens de jongste resolutie van de Veiligheidsraad moet Israël stoppen met bouwen in bezet Palestijns gebied.”	<p>Dionne Stax: “De Amerikaanse president Obama hield dit soort resoluties altijd tegen met het veto, maar vlak voor zijn vertrek besloot hij Israël niet langer te beschermen.”</p> <p>“Voor het eerst in acht jaar besloten de Amerikanen hun veto niet te gebruiken in een resolutie tegen Israël: ze onthielden zich van stemming.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Een duidelijke</p>	<p>Israëliische bewoner: “Het is triest dat dit de laatste daad is van Obama.”</p> <p>VN-ambassadeur Israël: “De resolutie waar u net over heeft gestemd, is het toppunt van hypocrisie.”</p> <p>Monique van Hoogstraten: “Netanyahu is furieus om het verraad van Obama.”</p>	<p>Dionne Stax: “De Israëliische premier Netanyahu zegt dat hij zich niets van de resolutie zal aantrekken.”</p> <p>Palestijnse bewoner: “Het (de resolutie van de VN) is een positieve stap die het begin kan zijn van Amerikaanse steun voor de rechten van Palestijnen.”</p>

			afscheidsboodschap van Obama die hier hard is aangekomen.”		
--	--	--	--	--	--

Reasoning devices RTL4

Datum	Onderwerp	Definitie probleem	Oorzaken	Moreel oordeel	Suggestie voor remedie
-------	-----------	--------------------	----------	----------------	------------------------

20-02-2016	VAKANTIE IN BEZET GEBIED: AIRBNB BIJ ISRAËLISCHE KOLONISTEN	Olaf Koens: "De grenzen van Israël zijn door de Verenigde Naties afgebakend. Er zijn daarbuiten, in de Westelijke Jordaanoever, overal nederzettingen . Grond dat volgens de VN van de Palestijnen is. "	Olaf Koens: "Er wordt hier (de Westelijke Jordaanoever) goed geld verdiend , ook aan de toeristenindustrie, mede dankzij Airbnb en Booking.com." Palestijnse: " Zo dienen ze de bezetting en de uitbreiding van de nederzettingen."	Palestijnse: "Het is de plicht van Booking.com of Airbnb om te laten zien dat het om een nederzetting gaat. Ze horen er niets te verhuren en ook niet te werken, want dat strookt niet met de mensenrechten. "	Olaf Koens: "En de kolonisten zelf, die zitten er niet mee. Zij zijn trots op hun nederzetting en die blijven ze verhuren , zolang het kan."
09-06-2016	STRAFMAATREGELLEN IN ISRAËL: LEGER IN ACTIE NA AANSLAG TEL AVIV	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>
25-11-2016	FELLE BRANDEN IN ISRAËL BLIJKEN AANGESTOKEN	Olaf Koens: "Afgelopen nacht ontstond hier bij Jeruzalem een felle, uitlaande brand. " "Niemand is als een wonder om het leven gekomen, maar een groot deel van het dorp is verwoest en dat is met opzet gedaan."	Olaf Koens: "Nu weten de autoriteiten beter: het vuur is aangestoken. " "Niemand is als een wonder om het leven gekomen, maar een groot deel van het dorp is verwoest en dat is met opzet gedaan. "	Joodse inwoner: "Het zijn de moslims in Haifa. In heel Israël. Het is terreur. "	Benjamin Netanyahu: "Ze (de veiligheidsdiensten) hebben de instructie gekregen de daders te vervolgen zodat het duidelijk is dat wie brand sticht in Israël, zwaar gestraft wordt." Olaf Koens: "Dat moet uit onderzoek nog maar blijken: eerst moeten er mensen gered worden. "
24-12-2016	NEDERZETTEINGEN ISRAËL/VS NIET ACHTER ISRAËL IN VN-VEILIGHEIDSRaad	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>
27-12-2016	ONDANKS VN-RESOLUTIE: ISRAËL GAAT DOOR MET BOUWEN VAN NEDERZETTINGEN	Titel: "Ondanks VN-Resolutie gaat Israël door met het bouwen van nederzettingen. "	Olaf Koens: "Want daar (in de VN-Veiligheidsraad) werd vorige week keihard uitgehaald naar de bouw	Olaf Koens: "De kranten weten het zeker: dit is wraak van Obama : de man die het nooit kon	Olaf Koens: "Hij (Amerikaanse president Donald Trump) zal Israël steunen door dik en dun

			van Israëlische nederzettingen op de Palestijnse Westelijke Jordaanoever. Israël moet daarmee ophouden.”	vinden met president Netanyahu.” Benjamin Netanyahu: “Vrienden spelen dit niet via de Veiligheidsraad.”	denkt men. En deze VN-resolutie zal daar niets aan veranderen . Netanyahu legt hem alvast naast zich neer en hij weet zeker dat Donald Trump hetzelfde zal doen.”
28-12-2016	WAARSCHUWING KERRY: OPLOSSING ISRAËL-PALESTIJNEN IN GEVAAR	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>	<i>Geen geluid beschikbaar</i>

Verklaring Intellectueel Eigendom

De Universiteit Utrecht definieert plagiaat als volgt:

Plagiaat is het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk.

De volgende zaken worden in elk geval als plagiaat aangemerkt:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens of verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van teksten van anderen zonder aanhalingstekens en verwijzing (zogenaamd “vertaalplagiaat”);
- het parafraseren van teksten van anderen zonder verwijzing. Een parafraze mag nooit bestaan uit louter vervangen van enkele woorden door synoniemen;
- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die al dan niet tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

Ik heb bovenstaande definitie van plagiaat zorgvuldig gelezen en verklaar hierbij dat ik mij in het aangehechte BA-eindwerkstuk niet schuldig gemaakt heb aan plagiaat.

Tevens verklaar ik dat dit werkstuk niet ingeleverd is/zal worden voor een andere cursus, in de huidige of in aangepaste vorm.

Naam: Julliette van de Beld

Studentnummer: 5648521

Plaats: Utrecht

Datum: 24-01-2018

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Julliette van de Beld', with a long horizontal stroke extending to the right.